

ENŪMA ELIŠ

Babylonialainen luomiskertomus

Aleksi Sahala 2008 – 2014

(päivitetty 24.2.2014)

Helsingin yliopisto

Enūma eliš on babylonialainen luomiskertomus, joka juontaa mahdollisesti juurensa muinaisbabylonialaiselle aikakaudelle n. 1700 eKr. Säilyt versio on löydetty Assyrian kuninkaan Assurbanipalin kirjastosta ja todennäköisesti ajoittuu noin vuosien 1200 – 1100 eKr väliselle ajalle. Tämän käännöksen ei ole tarkoitus olla tieteellisen tarkka julkaisu, vaan pikeminkin helpohkosti ymmärrettävissä oleva (ja ensimmäinen saatavilla oleva suoraan alkuperäiskielestä tehty) suomennos.

SISÄLTÖ

Taulu I

1 – 8	Prologi
9 – 20	Ensimmäisen jumalsukupolven luominen
22 – 54	Jumalten uusi sukupolvi vaivaa Apsûa ja Tiāmatia
55 – 76	Ea surmaa Apsûn
77 – 104	Mardukin syntymä
105 – 162	Tiāmat nousee kapinaan

Taulu II

1 – 48	Tiāmat nousee kapinaan
49 – 126	Ea ja Anu epäonnistuvat rauhoittamaan Tiāmatin
127 – 162	Marduk lupaa surmaavansa Tiāmatin, mikäli saa ylennyksen jumalten keskuudessa

Taulu III

1 – 124	Kaka välittää viestin Mardukista jumalten neuvostolle
125 – 138	Jumalat hyväksyvät ehdotuksen ja määräävät Mardukille uuden kohtalon

Taulu IV

1 – 32	Marduk ylennetään jumalten herraksi
33 – 132	Marduk surmaa Tiāmatin
133 – 142	Marduk luo Tiāmatin osista kosmiset vyöhykkeet

Taulu V

1 – 4	Marduk luo vuodet ja kuukaudet
5 – 11	Marduk määrittää taivaankappaleiden kulkuradat
12 – 22	Marduk määrittelee kuun vaiheet
23 – 47	Marduk luo vuorokauden ja Auringon kierron [tuhoutunut]
48 – 66	Marduk luo maailman
67 – 156	Marduk ylennetään kuninkaaksi

Taulu VI

1 – 37	Ihmiskunnan luominen
38 – 54	Marduk jakaa Igigi- ja Anunnakī-jumalat taivaaseen ja maahan
55 – 73	Babylonin ja Esagil–zikkuratin rakentaminen
74 – 122	Mardukin ylistys, kultin määrittely
123 – 166	Mardukin 50 nimen julistaminen

Taulu VII

1 – 144	Mardukin 50 nimen julistaminen
145 – 162	Epilogi

MERKINNÖISTÄ

Akkadinkielinen palsta

- [...] Tuhoutunut osa, jonka pituudesta ei ole tietoa.
 [x x] Tuhoutunut osa, jonka pituus voidaan arvioida.
 mā[rēš]u Rekonstruoitu teksti.
 [šarrum²] Kontekstin perusteella arvattu täydennys. Täydennykset on usein perusteltu alaviitteessä.
 TA ZA Nuolenpäätymämerkkejä, joille ei ko. kontekstissa voida löytää järkevää lukutapaa.

Käännös

- (teksti) Suluissa oleva teksti on täydennys, usein selkiyttämään käännöstä.
 [teksti] Akkadin rekonstruktioita vastaava käännös.
 [teksti²] Kontekstin perusteella arvattu täydennös käännökseen.
 teksti Kursiivilla on merkitty epäsuoria käännöksiä tai vaikeasti suomeen kääntyviä katkelmia.

Akkadin lukemisesta

Akkadinkielinen osa on transkriboitu nuolenpäätetextistä tehdyn translitteraation perusteella. Transkriboitu teksti pyrkii jäljittelemään sitä, kuinka kieltä ehkä muinaisuudessa äännettiin. Tässä transkriptiota ei ole normalisoitu tietylle kielivaiheelle, vaan se esiintyy siinä muodossa kuin se on parhaiten säilyneissä lähteissä luettavissa. Näin ollen siis toisinaan samasta sanasta saattaa esiintyä useita eri variantteja, esim. arkaainen *ilānim rabiūtum* "suuret jumalat" tai myöhäisempi babylonialainen *ilāni rabūti; īpuš* vs. *ēpuš* "hän teki"; (muinaisakkadi) *uštāšibam* > (muinaisbabylonia) *uštēšibam* > (standardi/keski/myöhäis-babylonia) *ultēšiba* "hän laitto istumaan". Erilaiset muodot eivät välttämättä johdu siitä, että tekstin eri fragmentit ovat peräisin eri ajoilta. Usein vanhahtavia muotoja käytettiin tehokeinona luomaan tietyille ilmaisuille arkaainen, juhlallisempi ja ehkä runollisempi painotus.

Pitkien vokaalien merkitsemisessä saattaa olla epäjohdonmukaisuuksia ja virheitä, etenkin tapauksissa joissa vokaalien kestot eivät ole varsinaisesti foneemisia, vaan syntyneet tiettyjen suffiksien aiheuttamasta kestonvaihtelusta.

Pääsääntöisenä lähdetekstinä on toiminut SAACT IV (P. Talon 2005) .

- /t̥ ʃ q/ Emfaattiset konsonantit. Mahd. ejektiivisinä tai ehkä alkujaan faryngalisoituja.
 /ā ē ī ū/ Pitkä vokaali.
 /â ê î û/ Kahden vokaalin kontraktiosta syntynyt pitkä vokaali: *ibniū* > *ibnū* 'he loivat'.
 /ĝ/ Sumerilaisissa sanoissa esiintyvä velaarinen nasaali /ng/.
 /h/ Velaarifrikatiivi. Ääntyi todennäköisesti samalla tavalla kuin esim. espanjan /j/.
 /ʾ/ "Alef" eli glottaaliklusiili. Konsonantti joka tuotetaan sulkemalla äänihuulirako. Vrt. suomen [herne'keitto] tai [anna''olla].
 /j w/ /j/ ääntyy kuten suomen [j]. /w/ oli todennäköisesti puolivokaali, engl. "William".

TAULU I

<p>1 enūma eliš lā nabû šamāmū šapliš ammatum šuma lā zakrat Apsû mā rēštū zārûšun mummu Tiāmat mu'allidat gimrīšun</p> <p>5 mûšunu ištēniš iḫīqūma</p> <p>gipāra lā kiššuru šūšā lā še'û</p> <p>enūma ilāni lā šupû manāma šuma lā zukkuru šīmātu lā šīmu ibbanūma ilāni qerebšun</p> <p>10 Laḫmu Laḫāmu uštāpû šumī izzakrū adi irbû ištīḫū Anšār Kišār ibbanû elišunu atrū</p> <p>urrikū ūmī uššibū šanāti Ānum apilšunu šānin abīšu</p> <p>15 Anšār Ānum bukrāšu umaššilma</p> <p>ū Ānum tamšīlāšu ūlid Nudimmud Nudimmud ša abīšu šāliṣunu šūma palka uznu ḫāsis emūqan pungul guššur ma'diš ana ālid abīšu Anšār</p> <p>20 lā iši šānina ina ilāni aṭḫēšu</p>	<p>Kun korkeuksissa taivaita ei oltu nimetty, (eikä) maa¹ (niiden) alla kantanut² nimeä, Apsû³ – kaikista ensimmäinen – heidän esi-isänsä (ja) <i>elämänvoima</i>⁴ Tiāmat⁵, kaikkien synnyttäjä sekoittivat vetensä yhdeksi.</p> <p>(Kun) niittyä ei ollut muodostunut, eikä kaislikkoa ollut (luotu) löydettäväksi, kun jumalten keskuudessa kukaan ei ollut tunnettu, (yhtäkään) nimeä ei oltu lausuttu, eikä kohtaloa määrätty; (Silloin) jumalat luotiin heidän keskuuteensa:</p> <p>Laḫmu ja Laḫāmu⁶ ilmestyivät⁷, heidän nimensä lausuttiin; he kasvoivat, kunnes tulivat suuriksi. (Sitten) Anšār ja Kišār⁸ luotiin; he ylittivät (muut) ylivertaisuudessaan – Päivät kuluivat, vuodet lisääntyivät; Anu⁹ oli heidän perillisensä, esi-isänsä vertainen – Anusta, hänen esikoisestaan tuli Anšarin vertainen.</p> <p>Anu synnytti kuvakseen Nudimmudin (Ean¹⁰), Isiensä Nudimmud, heidän valtiaansa; erittäin viisas, ymmärtäväinen, uskomattoman voimakas, paljon voimakkaampi kuin luojansa Anšār, hänen esi-isänsä; Hänellä ei ollut vertaista jumalten – kumppaniensa¹¹ joukossa.</p>
---	---

1 Saattaa viitata myös "taivas ja manala"–dualismiin. Vrt. Sumerin **an** 'taivas' ja **ki** 'maa; manala'.

2 Kirj. "alapuolella maan/manalan nimeä ei oltu lausuttu".

3 **Apsû** (Sum. Abzu(ZU.AB), kirj. ab 'valtameri' + zu 'tietää') oli mesopotamialaisessa mytologiassa maan uumenissa sijainnut tietoinen valtameri, josta kaikki maailman makea vesi sai alkunsa.

4 CDA 216: *mummu* "life giving force" of deities. Voidaan tulkita myös "(alku)kaaoiseksi" tai "entropiaksi".

5 **Tiamat** oli mesopotamialaisessa mytologiassa suolaisen veden jumalatar, Apsûn vastakappale. Etymologisesti nimi palautuu ehkä sumerinki-**ama** "elämä(n) äiti", akkadin sananloppuinen /-t/ on feminiinin tunnus. Sanasta kehittyi myöhemmin akkadin merta merkitsevä sana *tamtu(m)* < *tāmtu(m)* < *tiāmat(um)*. Toisinaan myös **Tawā(wā)tu(m)**.

6 **Laḫmun** ja **Laḫāmūn** alkuperä on epäselvä. Yleensä nämä jumalat esitetään ihmisen tai käärmeen hahmossa. Jumalat todennäköisesti symboloivat maata, mutaa tai merenpohjaa.

7 Kirj. "pantiin tulemaan näkyviksi" Št-vartalo (kausatiivin passiivi) verbistä *apû* "näkyä".

8 Jumalat voidaan kääntää (sumerista) **Kišār** "maan keskipiste" ja **Anšār** "taivaan keskipiste".

9 **Ānu** oli babylonialaisten taivaanjumala, alkujaan sumerilaisten **An** 'taivas'.

10 Sumerilaisessa mytologiassa viisauden jumalaa kutsuttiin nimellä **Enki** "maan (tai manalan) herra" < *en-ki(g)* < /*emen-ki(g-ak³)/. Akkadilainen nimi *Ēa* saattaa juontaa juurensa oletetusti Eridussa sijainneen Enkin temppelein nimestä: **é-a** 'veden talo' < /*Haj-ja(-k)/ > myöh. *ēja tai *ajja* > *ēa*.

11 *aṭḫē* on ilmeisesti duaali (CDA: 30), kirj. "kahden kumppanuksensa/veljensä²"

innindūma aṭḥû ilānu
 iṣū Tiāmatma nāširšunu ištappu
 dalḥūnimma ša Tiāmat karassa
 ina šu'āru šu'durū qereb Andurunna
 25 lā našir Apsû rigimšun
 u Tiāmat šuqammumat ina pānišun
 imtaršamma epšetāšun eliša
 lā ṭabat alkatsunu šunūti igammilā

inūšu Apsû zārī ilāni rabūtim
 30 issīma Mummu sukkallāšu izakkaršu

Mummu sukkallu muṭibba kabattīja
 alkamma šēriš Tiāmat i nillik

illikūma qudmīš Tāmatum ūšibū
 amāti imtallikū aššum ilāni bukrīšun
 35 Apsû pāšu ṭpušamma
 ana Tiāmat elītamma izakkarši

imtaršamma alkatsunu elīja
 urriš lā šupšuhāku mūšiš lā šalāku
 lušḥalliḡma alkatsunu lusappih
 40 qūlu liššakinma i nišlal nīni

Tiāmat annīta ina šemēša
 ṭuzma iltasi elu ḥarmīša
 issīma maršiš uggugat ēdiššīša
 lemutta ittadi ana karšīša

45 minām nīnu ša nibnū nušḥalliḡma
 alkatsunu lū šumrušatma i nišdud ṭābiš

Veljet – *kumppanukset* – kokoontuivat yhteen ja he vaivasivat Tiāmatia; melusivat äänekkäästi aiheuttaen levottomuutta Tiāmatin sisuksissa – tanssimalla he ärsyttivä Andurunnan¹² sisuksia. Apsû ei kyennyt vaimentamaan heidän *myrskyävää* meluaan; (ja) Tiāmat (kärsi) mykistyneenä heidän edessään. (kunnes Tiāmat) sairastui heidän tekojensa johdosta. Vaikka heidän *melunsa*¹³ ei ollut miellyttävää; (Apsû ja Tiāmat) pysyivät (vielä) hyvántahtoisina.

Sitten Apsû, suurten jumalten esi-isä kutsui visiirinsä Mummun¹⁴ luoksensa ja sanoi hänelle:

"Oi Mummu! Visiirini joka tekee mieleni hyväksi!
 Tule tänne! Menkäämme Tiamatin luo!"

He menivät ja istuutuivat Tiāmatin eteen. He keskustelivat jumalista, heidän esikoisistaan. Apsû avasi suunsa ja sanoi Tiāmatille voimakkaalla äänellä:

"Häiden (äänekäs) toimintansa on tehnyt minut sairaaksi; päivisin en saa rauhoituttua, öisin en saa nukuttua! Aion tuhota ja karkottaa heidät (meluisalta) *tieltään!* Tulkoon hiljaisuus ja nukkukaamme jälleen!"

Tämän kuultuaan Tiāmat raivostui ja huusi rakastajalleen – hän huusi surullisena raivoten yksin, *murhe*¹⁵ asettui hänen sisimpäänsä:

"Miksi tuhoaisimme sen, minkä loimme?
 vaikka heidän tekonsa saavat meidät voimaan pahoin, kestäkäämme se *kärsivällisesti!*¹⁶"

12 **Andurunna** tarkoittaa sumerissa "paikkaa jossa Anu asuu".

13 Kirj. "heidän tiensä ei ollut hyvä".

14 **Mummu** oli Apsûn neuvonantaja. Nimen alkuperä on epäselvä, joskin varmuudella sumerilainen.

15 Kirj. "pahuus heittäytyi hänen maksaansa".

16 Kirj. "voiden hyvin".

<p>īpulma Mummu Apsā imallik sukkallum lā māgīru milik Mummīšu</p> <p>ḥulliqamma abī alkāta ešīta</p> <p>50 urriš lū šupšuḥat mūšīš lū šallat</p> <p>ihdušumma Apsū immeru pānušu</p> <p>aššum lemnēti ikpudū ana ilāni mārēšu</p> <p>Mummu ītedir kišadsu ušbamma birkāšu unaššaḡ šāšu</p> <p>55 mimmū ikpudū puḥrušun ana ilāni bukrīšunu uštannuni išmūnimma ilānu idullū</p> <p>qūlu iṣbatū šaḡummeš ušbū</p> <p>šūtur uzna itpēšu tele'ū</p> <p>60 Ēa ḥasis mimmāma iše 'a' šibqīšun ibšimšumma ušurat kāli ukīnšu unakkilšu šūtura tāšu ellum imnušumma ina mī ušapših</p> <p>šittu irteḥīšu šalil ṭubbātīš</p> <p>65 ušašlilma Apsā reḥi šittum Mummu tamlāku dalāpiš kūru</p> <p>iptur riksīšu ištaḥaḡ agāšu melammīšu itbala šū ūtaddiq</p> <p>ikmišūma Apsā ināraššu</p> <p>70 Mummu ītasir elišu iptarka ukinma eli apšu šubatsu Mummu ittamaḡ ukāl šerretsu</p>	<p>Mummu vastasi ja antoi neuvon Apsūlle – helytmätön visiiri antoi neuvonsa:</p> <p>"Isäni, tuhoa häiritsevän <i>tien</i> kulkijat! (silloin) saat päivisin rauhoittua; (silloin) saat öisin nukuttua!"</p> <p>(Kuultuaan tämän) Apsū riemastui ja hänen kasvonsa kirkastuivat</p> <p>sen johdosta, mitä he olivat suunnitelleet jumalten – hänen poikiensa – varalle.</p> <p>Mummu syleili hänen kaulaansa, istui tämän polvelle ja suuteli häntä.</p> <p><i>(Tiāmat sääli lapsiaan ja päätti varoittaa heitä Mummun ja Apsūn suunnitelmista.)</i></p> <p>Tämän kaiken, minkä he olivat kokouksessaan juonineet hän (Tiāmat) toisti jumalille, heidän esikoisilleen.</p> <p>Kuultuaan tämän, jumalat ryntäilivät <i>kauhuissaan</i> ympäriinsä (kunnes lopulta) he mykistyivät ja istuivat hiljaisina <i>kuin kuolleet</i>.</p> <p>Viisaudessaan ylittämätön, kaikkivoipa ja neuvokas Ea <i>ymmärsi</i> kaiken ja <i>sisäisti</i>¹⁷ heidän suunnitelmansa; hän esitti sen (muille) ja toi julki koko juonen.</p> <p>Taidokkaasti hän heitti mahtavan pyhän loitsunsa, hän lausui manauksen makealle vedelle (Apsūlle) ja rauhoitti tämän;</p> <p>hän loi tämän uneen, nukkumaan sikeästi¹⁸ – hän rauhoitti Apsūn, täyttäen hänet unella – (myös) Mummu, neuvonantaja, oli pyöröksissä unesta.</p> <p>(Sitten) hän poisti hänen voimansa, riisui hänen kruununsa, hän riisti hänen <i>melammūnsa</i>¹⁹ ja liitti sen itseensä – hän <i>sittoi</i> Apsūn ja tappoi hänet.</p> <p>Mummun hän lukitsi (vankeuteen), epäsi tämän ulospääsyn. (Ea) perusti Apsūn ylle asuinpaikkansa, hän otti Mummun hallintaansa, pani hänet liekaan.</p>
---	--

17 Kirj. "löysi" verbin *se'ū* muoto on epäselvä.

18 Kir. "hyvin".

19 Jumaluuksia ympäröivä aura tai suojakilpi, joka esti heitä vahingoittumasta.

<p>ultu lemnēšu ikmû isādu Ēa ušzizzu irmittāšu eli gērīšu</p>	<p>Sen jälkeen kun hän oli sitonut ja teurastanut vihollisensa, Ea antoi järjestää voitonjuhlan vihollistensa (kukistumisen) kunniaksi;</p>
<p>75 qerbiš kummīšu šupšuhīš inūḫma imbišumma Apsā u' addū ešrēti</p>	<p>ja nyt hän saattoi taas levätä rauhallisesti pyhässä kammiossaan; hän nimesi sen Apsūksi – "joka tekee pyhätöt tunnetuiksi"²⁰.</p>
<p>ašrūšu gipārašu uštaršidma Ēa u Damkina ḫīratuḫ ina rabbāte ušbū ina kišši šimāti atmān ušurāti</p>	<p>(Apsūn) paikkaan hän loi perustukset Giparillensa²¹ ja Ea ja Damkina²², hänen vaimonsa, asuivat siellä majesteettillisesti; arvokkaassa kappelissa, jumalallisten suunnitelmien tempelissä</p>
<p>80 lē' ū lē' ūti apkal ilāni bēlu ittarḫema ina qereb Apsī ibbanni Marduk ina qereb Apsī elli ibbanni Marduk ibnišūma Ēa abāšu Damkina ummūšu ḫaršasšu</p>	<p>kyvykkäistä kyvykkäin, jumalten tietäjä, Herra, sai alkunsa: Apsūssa Marduk²³ luotiin, pyhässä Apsūssa Marduk luotiin! Ea, hänen isänsä loi hänet ja Damkina, hänen äitinsä synnytti hänet!</p>
<p>85 ṭīniqma šeret ištari²⁴ tārītu ittarrūšu pulḫāta ušmalli šamḫat nabnītsu šarir nīši īnīšu uṭṭulat šītāšu gašir ultu ullā</p>	<p>Hän on imenyt (maitoa) jumalattarien rinnoista; hänen (jumalallinen) imettäjänsä on <i>tuudittanut</i>²⁵ häntä ja täyttänyt hänet pelkoa herättävällä voimalla; kukoistava on hänen ulkomuotonsa, kimalteleva hänen silmiensä katse – hänen kasvunsa oli miehekäs, ylivertaisen voimakas <i>jo syntymästään saakka</i>²⁶.</p>
<p>īmuršūma Ānum banū abīšu 90 irīš immir libbāšu ḫidūta imla uštašbišumma šunnat ilussu šušqu ma' diš elīšunu atar mimmūšu</p>	<p>Kun Anu, luoja, (Ean) isä näki hänet hän iloitsi ja säihkyi – hänen sydämensä täyttyi onnesta. Hän lisäsi hänet jumaltensa joukkoon eriarvoisena; hänet ylennettiin paljon kaikkia muita korkeammalle <i>kaikissa asioissa</i> –</p>

20 Kyseessä on sanaleikki, jossa nimen Apsū ideografiset kirjoitusmerkit ZU "tuntea; tietää" ja AB "valtameri" etymologisoitu uudelleen. Koska merkki AB voidaan lukea myös eš "pyhättö", on ZU.AB käännetty sanoiksi: *u'addū ešrēti* = ZU > *edū* "tietää" + AB > *ešru* "pyhättö".

21 Papeille tai papittarille tarkoitettu asunto tempelissä. Akk. *gipāru* < Sum. **gi₆-par₄** Sanan etymologia on epäselvä.

22 **Damkina** oli Ean vaimo, joka toisinaan esiintyy sumerilaisissa eepoksissa myös Ninḫursaḡan synonyymina. Nimi on sumeria ja tarkoittaa "todellista vaimoa" *dam* "vaimo" + *gin₆-a* "todellinen".

23 **Mardukin** alkuperäinen rooli mesopotamialaisessa mytologiassa on epäselvä, mutta myöhemmin hänet yhdistettiin mm. veteen, kasvillisuuteen, taikuuteen ja oikeuteen (McKenzie 1965) ja liitettiin planeetta Jupiteriin. Nimi juontaa juurensa Sumerin sanoihin **amar-utu(k)** "Utun (Auringon) vasikka" < *amaHar-utuk. Sanan alkuisen /a/:n kato selittynee sumerin sanapainolla /amárutuk/.

24 EŠ₄.DAR.MEŠ = *ištaru* "jumalatar" viittaa epäsuorasti hedelmällisyyden jumalatar **Ištariin** (sum. **Ina(n)na(k)**).

25 *tarū* → N: /i+n+tari'+u+šu/ "hänet on nostettu ylös" tai Gtn: /i+t+tan+ri'+u+šu/ "hänet nostettiin ylös toistuvasti", ehkä Gtn-vartalo viittaa edestakaiseen liikkeeseen esim. tuodittamiseen.

26 Kirj. "muinaisista ajoista".

<p>lā lamdamma nukkulā minātūšu</p> <p>ḥasāsīš lā naṭā amāriš pašqa</p> <p>95 erbū īnīšu erbū uznīšu</p> <p>šaptīšu ina šutābuli Gerra ittanpaḥ</p> <p>irtibu erbēšu ḥāsisa</p> <p>u īnī kīma šuātu ibarrā gimrēti</p> <p>ullūma ina ilāni šūtur lānšu</p> <p>100 mašrētušu šuttuḥā ilitta šūtūr</p> <p>Māriutu Māriutu</p> <p>māri Šamši Šamši ša ilāni</p> <p>labiš melammī ešret ilāni šaqīš etpur</p> <p>pulḥātu haššātsīna elišu kamrā</p> <p>105 ibnima šār erbeta u'allid Ānum</p> <p>qātuššu umalla māri limmili³²</p> <p>ibšim epra meḥā ušazbal</p> <p>ušabši agāma udallaḥ Tiāmat</p> <p>dalḥat Tiāmatma urra u mūša idullu</p> <p>110 ilāni lā šupšuḥa izzabbilū šārīša</p> <p>iktapdūma karšūsunu lemutta</p> <p>ana Tiāmat ummīšunu šunu izakrū</p> <p>enūma Apsā ḥaramki ināruma</p> <p>iduššu lā tallikīma qāliš tušbī</p>	<p>häntä on mahdoton <i>kuvitella</i>, niin taidokkaasti ovat luodut hänen ulottuvuutensa;</p> <p>hänen viisauttaan ei voi <i>ymmärtää</i>, (sitä on) vaikea tarkkailla.</p> <p>Neljä oli hänen silmiensä lukumäärä, neljä korvien;</p> <p>liikuttaessaan huuliaan, tuli²⁷ syöksyy kaikkiin ilmansuuntiin;</p> <p>hän kasvoi neljä kertaa viisaammaksi,</p> <p>ja hänen silmänsä, kuten (hänen korviansakin), <i>aistivat</i>²⁸ koko maailmankaikkeuden.</p> <p>Hän oli jumalista korkein, ylittämätön oli hänen kehonsa; hänen raajansa olivat valtavat; hänen syntymänsä <i>pitkä</i>²⁹,</p> <p>Mariutu! Mariutu!³⁰</p> <p>Šamašin poika! Jumalten Aurinko!</p> <p>hän kantaa yllään kymmenen jumalan melammūa; (niillä) ylellisesti kruunattuna</p> <p>hän herättää viisinkertaisen määrän pelkoa ja kunnioitusta!³¹</p> <p>Anu loi ja synnytti neljä tuulta,</p> <p>ja antoi ne Mardukille sanoen: "Leikkiköön (pojan)poikani!" (Marduk) loi tomua ja pani myrskytuulen kantamaan sitä,</p> <p>hän totisesti synnytti tsunamin ja aiheutti Tiāmatille harmia. Tiāmat oli vaivaantunut, harhailen ympäriinsä päivät ja yöt.</p> <p>(Tiāmatin sisuksissa asuneille) jumalille³³ ei annettu lepoa, he olivat (hänessä raivoavien) myrskytuulten armoilla³⁴.</p> <p>He juonivat pahuus sisuksissaan ja sanoivat Tiāmatille, heidän äidilleen:</p> <p>"Kun Apsū, sinun rakastajasi murhattiin et mennyt hänen puolelleen, vaan istuit hiljaa.</p>
---	---

27 Kirj. "tulenjumala".

28 Kirj. ed. riviltä "kasvoi nelinkertaiseksi (hänen) korvansa; ja (hänen) silmä(nsä) kuten nekin (kuulevat), näkevät kaikkeuden". Muinaisessa Mesopotamialassa viisaus yhdistettiin suuriin korviin. Kielikuva on peräisin sumerilaisilta, jossa *gēštug* "korva; viisaus; ymmärrys", etymologisesti < *gēš-tuku "omistaa korva". Semantiikka lainautui Akkadiin: *ḥasīsu* "viisaus; korva; ymmärrys; äly" ja *uznu* "korva; ymmärrys".

29 Kirj. "raajansa olivat tehdyt pitkiksi, syntymä tehty pitkäkestoiseksi "

30 Nimi on uudelleentulkinta Mardukin sumerilaisesta etymologiasta amar-^dutu "Utun vasikka". Koska sanalla amar oli sumerissa myös merkitykset "jälkeläinen; poika", on se käännetty tässä akkadiksi muotoon *māri-utu* "Utun poika" joka seuraavalla rivillä ilmaistaan käyttäen jumalan Utu akkadilaista nimeä Šamaš: māri Šamašši "Šamašin poika".

31 Kirj. "pelkoa viisinkertainen määrä on hänen yllensä kastattu".

32 Epäsäännöllinen *mēlulu*: G: /li+mmili(l)/

34 Kirj. "jumalia ei laitettu lepäämään, he kulkeutuivat hänen myrskytuulissaan".

33 Anunnakī- ja Igiḡit-jumalat.

115 ibnīma šār erbetti ša puluḥti
 šudluḥu karšākīma ul nišallal nīnu
 ul ibši libbūki Apsâ ḥaramki
 u Mummu ša ikkamu ēdiš ašbāti
 ul ummu atti dulluḥiš tadullī

120 u nīni ša lā nisakkīpu ul tarammīnāši
 [...] sarma'uni ḥummura īnatūni

šutbi abšāna lā sākipi i nišlal nīni
 elīšunu šuzzizī gimillāšunu tirrī

[x x x x x]mēma ana zaqqīqu šuknī

125 išmēma Tiāmat amātum iṭṭib elša
 ša attuna tuštaddīnu i nīpus ūmu

illikūma ilāni karāšūša
 lemnēti itaḥḥazū an ilāni bānišun

immašrūnimma idūš Tiāmat tebiūni

130 ezzu kapdu lā sākipu mūša u ummu
 nāšū tamḥāri nazarbubu labbu
 ukkinna šitkunū ibannū šulēti

Umma Ḥubur pātiqat kalāmu
 ušraddi kakku lā maḥri ittalad mušmaḥḥī

135 zaqtūm šinni lā padū attā'i
 imtu kīma dāmu zumuršunu ušmalli
 ušumgallī nadrūti pulḥāti ušalbišma
 melammā uštašša iliš umtaššil

āmīršunu šarbābiš liḥḥarmim

140 zamuršunu lištaḥḥiṭamma lā inē'ū iratsun

ušziz Bašmu mušhušša u Laḥāmu

(Nyt Änu) on luonut neljä kauhistuttavaa tuulta
 sekoittamaan sydämesi, emmekä me voi nukkua.
*Etkö uhrannut ajatustakaan*³⁵ rakkaallesi Apsulle (tai)
 Mummulle, joka sidottiin ja istuu nyt yksin vankeudessa?
 Etkö ole äiti? Sinä (vain) harhaillet vaivaantuneena.
 Etkö rakasta meitä, jotka emme voi nukkua?
 Käsivartemme ovat (väsymyksestä) [*heikentyneet*?],
 silmämme ovat kuivuneet!
 Vapauta meidät raskaan ikeen³⁶ alta ja anna meidän nukkua!
 Ota heistä loistokas voitto, maksa takaisin heidän
 kostonsa.
 ... ja murskaa heidät tomuksi³⁷!"

Tiāmat kuunteli ja puhe miellytti häntä. (Hän vastasi:)
 "Sen mitä sanoitte, toteuttakaamme se jo tänään!"

Jumalat menivät (Tiāmatin) leiriin,
 (jossa) he suunnittelivat pahuutta heidät luoneita jumalia
 vastaan.

He muodostivat ympyrän ja kokoontuivat Tiāmatin luo
 vihaisesti suunnitellen, lepäämättä yötä tai päivääkään;
 Nousseina taisteluun, vihaisina, raivoten,
 he perustivat sotaneuvoston ja suunnittelivat vastarintaa.

Äiti Ḥubur (Tiāmat), hän joka luo kaiken,
 loi aseita, jotka eivät tunne vertaisiaan ja synnytti
 hirviömäisiä seitsenpäisiä käärmeitä –
 Niiden hampaat olivat terävät, *leuat* armottomat;
 niiden ruumiit hän täytti myrkyllä veren sijaan;
 raivoavat lohikäärmeet hän pani pukeutumaan pelkoon,
 hän pani heidät kantamaan *melammūja*, tehden heistä
 jumalten veroisia (sanoen:)

"Näitä kohti katsovat leikkautukoot maahan avuttomina!

Niiden ruumiit edetkoot (taistelussa vihollista kohti)
 koskaan perääntymättä!"

Hän sijoitti (armeijaan) Bašmun – sarvipäisen käärmeen – ja
 Lahāmun,

35 Kirj. "eikä Apsū, rakastettusi, ollut sydämessäsi?"

36 Kirj. "tee nostetuksi ies, jota ei voida poistaa"

37 Kirj. "tee heistä *tuulta*".

<p>Ugallû Uridimmu u Girtablilû Ūmi dabrûti Kulullû u Kusariqqu</p> <p>nāši kakku lā padû lā ādirû tãhāzi</p> <p>145 gapša tēretūša lā maḥra šināma appūnama ištēnešret kīma šuāti uštabiš</p> <p>ina ilāni bukrīša šūt iškunūši puḥra</p> <p>ušašqa Qingu ina birīšunu šāšu ušrabbiš</p> <p>ālikūt maḥri pān ummāni mu'irrūtu puḥru</p> <p>150 našē kakkī tišbutu dekû ananta</p> <p>šūt tamḥāru rab-sikkātutu</p> <p>ipqidma qātušu ušēšibaššu ina karri</p> <p>addi tâka ina puḥri ilāni ušarbīka</p> <p>mālikūt ilāni gimratsunu qātuka ušmalli</p> <p>155 lū šurbātama ḥā'irī edû atta</p> <p>lirtabbû zikrūka eli epšātīšunu Anukkī</p> <p>iddinšumma ṭup šīmāti irātuš ušatmiḥ</p> <p>kataduggûka lā innina likūn šīt pīka</p> <p>inannu Qingu šušqu leqû anūti</p> <p>160 ana ilāni marēšu šīmata ištīmū</p> <p>epša pīkunu gerra linnihḥa</p>	<p><i>Ugallû</i>-demonin, Vesikauhuisen koiran ja Skorpionimiehen, väkivaltaisia <i>Ūmu</i>-demoneja, Kalanpyrstöisen miehen ja Härkämiehen³⁸ –</p> <p>voittamattomien aseiden kantajia, pelottomia taistelussa! Hänen käskynsä olivat mahtavia, eivät vastustettavissa. Yhteensä hän loi yksitoista tällaista hirviötä.</p> <p>Jumalista, hänen lapsistaan, jotka olivat perustaneet hänelle sotaneuvoston</p> <p>hän ylensi Qingun³⁹, (ja) teki hänestä suurimman heidän keskuudessaan:</p> <p>kenraalin, ylimmän käskynhaltijan, sotaneuvoston komentajan,</p> <p>nostamaan aseet ja <i>kolistelemaan niitä toisiaan vasten</i>⁴⁰, mobilisoimaan (joukot) taisteluun.</p> <p>Ylimmän käskyvallan taistelussa</p> <p>hän luovutti hänen käsiinsä ja istutti tämän valtaistuimelle. (Tiāmat sanoi Qingulle:)</p> <p>"Olen tehnyt taian sinulle ja ylentänyt sinut jumalten neuvostossa;</p> <p>olen asettanut käsiisi johtajuuden jumalten keskuudessa; tulet olemaan mahtavin, olet ainoa rakastajani;</p> <p>käskysi olkoot ikuisesti mahtavia, <i>määrätkööt ne</i>⁴¹ Anunnakī-jumalten teot!"</p> <p>(Tiāmat) antoi hänelle kohtaloiden taulun ja laittoi hänet painamaan sen rintaansa vasten (panssariksi). (Hän sanoi:)</p> <p>"Älköön sanaasi koskaan muutettako, olkoon käskysi pysyvä!"</p> <p>Nyt kun Qingu oli ylennetty ja vastaanottanut <i>taivaalliset voimat</i>,</p> <p>he määräsivät kohtalon jumalille, heidän lapsilleen. (Tiāmat sanoi:)</p> <p>"Mikä tulee ulos suustasi, tukahduttakoon tulen;</p>
--	---

38 Mytologisia olentoja, jotka kuvataan ihmisen ja eri eläinten risteytyminä. Toisin kuin egyptiläisessä mytologiassa, mesopotamialaisilla risteymillä oli yleensä ihmisen pää ja ylävartalo, mutta eläimen alavartalo. Taulun V rivillä 75 mytologisista olennoista luodaan tähtikuvioita, joista osa on säilyttänyt nimensä nykyaikaan: *girtablilû* = scorpius.

39 **Qingu** tai **Kingu** ehkä < sum. **kīḡ** "työläinen" + akk. nominatiivi {u}.

40 Viittaa mahdollisesti taistelua edeltävään rituaaliin tai sotahuutoon, jonka aikana aseta kolisteltiin toisiaan vasten vihollisten pelottelemiseksi ja taistelumieliä kohottamiseksi.

41 Kirj. "Komentosi olkoot mahtavat Anunnaki-jumalten tekojen yllä".

imtuk kitmuru magšāru lišrabbib

jatkuvasti voimistuva myrkkysi tehköön vahvoista heikkoja!"

TAULU II

1 ukabbitma Tiāmatum pītiqša
taḥāza iktašar ana ilāni niprīša

aḥrātaš eli Apsī ulammin Tiāmat
ananta kī iṣmida ana Ēa pitaššar

5 iṣmēma Ēa amātum šuātim
nēḥiš ušharirma šaqummiš ušbu
ištu imtalkuma uzzāšu inūḥu

muttiš Anšār abīšu šū uštardi
īrumma maḥru abī ālidiš Anšār

10 mimmū Tiāmat ikpudu ušanna ana šāšu

abī Tiāmat ālittāni izirranāti
puḥru šitkunatma aggiš labbat

ihurūšimma ilāni gimiršun

adi ša attunu tabnā idāša alkū

15 immašrūnimma idūš Tiāmat tebūni
ezzu kapdu lā sākipu mūša u imma
našū tamḥāra nazarbubu labbu
ukkinna šitkunūma ibannū šulāti
Umma Ḥubur pātiqat kalāmu

20 ušraddi kakku lā maḥru ittalad mušmaḥḥī

zaqtūma šinni lā padū attā' i
imtu kīma dāmi zumuršunu ušmallā
ušumgallī nadrūti pulḥāti ušalbišma
melammū uštašša iliš umtaššil

25 āmiršunu šarbābiš lihḥarmim

zamoršunu lištaḥḥiṭamma lā inē' u iratsun

ušziz Bašmu mušhušša u Laḥāmu

Tiāmat keräsi luomuksensa yhteen –
kokosi taistelujoukkoja kohtaamaan jumalat, hänen jälkikasvunsa.

Tiāmat teki vielä enemmän pahuutta kuin Apsū –
valjastettuaan (joukkonsa taisteluun), tämä paljastui Ealle,
Ēa *ymmärsi* tämän uutisen;
ja rauhassa, hiirenhiljaa, istuutui alas.

Kun hän oli harkinnut asiaa ja hänen vihansa oli rauhoittunut,
hän suuntasi tiensä isänsä Anšarin luokse.

Hän astui isänsä Anšarin, luojaensa eteen
ja alkoi toistaa hänelle kaikkea, mitä Tiāmat oli suunnitellut:

"Isäni! Tiāmat, joka synnytti meidät, vihaa meitä!

Hän on perustanut sotaneuvoston ja hänen vihansa on *hallitsematonta*,

(hänessä asuvat) jumalat ovat menneet hänen puolelleen; kaikki heistä!

Jopa he, jotka te loitte, ovat menneet hänen puolelleen:

He muodostivat ympyrän ja kokoontuivat Tiāmatin luo vihaisesti suunnitellen, lepäämättä öisin tai päivisin;

Nousseina taisteluun, vihaisina, raivoten,

he perustivat sotaneuvoston ja suunnittelevat vastarintaa.

Äiti Ḥubur (Tiāmat), hän joka luo kaiken,

loi aseet, jolla ei ole vertaista – synnytti hirviömäisiä seitsenpäisiä käärmeitä –

Niiden hampaat ovat terävät, *leuat* armottomat;

niiden ruumiit hän täytti myrkyllä veren sijaan;

raivoavat lohikäärmeet hän pani pukeutumaan pelkoon,

hän laittoi heidät kantamaan *melammuja*, tehden heistä jumalten veroisia, (sanoen:)

"Näitä kohti katsovat leikkautukoot maahan avuttomina!

Niiden ruumiit edetkööt (taistelussa vihollista kohti) koskaan perääntymättä!"

Hän sijoitti (armeijaan) Bašmun – sarvipäisen käärmeen – ja Laḥāmun,

Ugallû Uridimmu u Girtablilû	Ugallû-demonin, Vesikauhaisen koiran ja Skorpionimiehen,
Ūmi dabrūti Kulullû u Kusariqqu	väkivaltaisia Ūmu-demoneja, Kalanpyrstöisen miehen ja Härkämiehen –
30 nāši kakkû lā padû lā adirû tâḥāzi gapša tēretūša lā maḥra šināma appūnama ištīnešret kīma šuāti uštabši	voittamattomien aseiden kantajia, pelottomia taistelussa! Hänen käskynsä olivat mahtavia, eivät vastustettavissa. Yhteensä hän loi yksitoista tällaista hirviötä.
ina ilāni bukrīša šūt iškunūši puḥra	Jumalista, hänen lapsistaan, jotka perustivat hänelle sotaneuvoston
ušašqa Qingu ina birīšunu šāšu ušrabbīš	hän ylensi Qingun, (ja) teki hänestä suurimman heidän keskuudessaan:
35 ālikūt maḥri pān ummāni mu' irrūtum puḥru	kenraalin, ylimmän käskynhaltijan, sotaneuvoston komentajan,
našê kakkû tišbutum ṭebû anantum	nostamaan aseet, <i>kolistelemaan niitä toisiaan vasten</i> , innostamaan joukot taisteluun.
šūt tamḥāru rab-sikkātutum	Ylimmän käskyvallan taistelussa
ipqidma qātuššu ušēšibašši ina karri	hän luovutti hänen käsiinsä ja istutti tämän valtaistuimelle (sanoen Qingulle:)
addi tâka ina puḥri ilāni ušarbīka	"Olen tehnyt taian sinulle ja ylentänyt sinut jumalten neuvostossa;
40 mālikūt ilāni gimratsunu qātuka ušmalli	olen asettanut käsiisi johtajuuden jumalten keskuudessa;
lū šurbātama ḥā' irī edû atta	tulet olemaan mahtavin, olet ainoa rakastajani;
lirtabbū zikrūka eli kalīšunu Enukkā	käskysi olkoot ikuisesti mahtavia kaikkien Anunnakī-jumalten yllä!"
iddinšumma ṭup šīmāti irātuš ušatmiḥ	(Tiāmat) antoi hänelle kohtaloiden taulun ja laittoi hänet painamaan sen rintaansa vasten, (sanoen:)
kataduggûka lā innina likūn šīt pīka	"Älköön sanaasi koskaan muutettako, olkoon käskysi pysyvä!"
45 inannu Qingu šušqu leqû anūti	Kun Qingu oli ylennetty ja vastaanottanut <i>taivaalliset voimat</i>
ana ilāni marēšu šīmata ištīmū	he määräisivät kohtalon jumalille, heidän lapsilleen. (Tiāmat sanoi:)
epša pīkunu gerra linnihḥa	"Mikä tulee ulos suustasi, tukahduttakoon tulen;
imtuk kitmuru magšāru lišrabbib	jatkuvasti voimistuva myrkkysi tehkөөn vahvoista heikkoja!"
išmēma Anšār amātum magal dalḥat	Anšar kuunteli; (Ean) sanoma oli erittäin kauhistuttava:

50 u'ā ištassi šapassu ittaška
 ezzet kabtassu lā nāḥa karassu
 eli Ēa bukrīšu šāgimāšu uštahḥah

 māri ša tegrū tuquntu
 mimmū idūka tēpušu ittašši atta
 55 ta'ramma Apsā tanāra
 u Tiāmat ša tušāgigu ali maḥarša

 āšiš milki, rubê tašīmti
 banū nēmequ ilī Nūdimmud
 amātum tapšuḥtum šiqar tanēḥi
 60 Anšār abāšu ṭābiš ippal

 abī libbum rūqutu mušimmu šīmtī
 ša šubšu u ḥulluqu bašū ittīšu
 abī libbum rūqutu mušimmu šīmtī
 ša šubšu u ḥulluqu bašū ittīšu
 65 enimmê atammuka surriš nuḥamma?
 kī amāt dunqu ēpušu šudud libbūka

 lām anāku Apsā anāramma
 mannā itamarra inanna annāti
 lām urriḥamma uballūšu jāti
 70 lū šāšu ušhalliqu minnām bašīma

 išmēma Anšār amātum iṭīb elšu
 ipšaḥ libbāšūma ana Ēa izaqqar

 māri epšetūka eliš naṭāma
 ezzu meḥiš lā maḥri telēm [...]ri?
 75 Ēa epšetūka eliš naṭāma
 ezzu meḥiš lā maḥri telēm [...]ri?

 alikma muttiš Tāmatum tībāša šupših

"Oi voi!" hän huusi kerta toisensa perään ja puri huultaan.
 Hän tulistui, eikä hänen sydämensä saanut rauhaa.
 (Kun) hänen myrskyävä vihansa tyyntyi Eaa, hänen jälkikasvuansa kohtaan, (hän vastasi:)

"Poikani, sinä joka aloitit taistelun;
 kaikesta tekemästäsi saat ikuisesti kantaa *vastuusi* itse!
 Sinä marssit ja tapoit Apsūn,
 nyt Tiāmatia, jonka raivostutit, kukaan ei voi vastustaa!"

Viisas neuvo, harkinnan prinssi,
 jumalten viisauden luoja, Nudimmud;
 helpottavalla sanalla, rauhoittavalla lauseella,
 vastasi isälleen Anšarille miellyttävästi:

"Isäni – syvämielinen, kohtaloiden määrääjä;
 jolla on voima tehdä olevaksi ja tuhota;
 Isäni – syvämielinen, kohtaloiden määrääjä;
 jolla on voima tehdä olevaksi ja tuhota.
 Puhun sinulle, jotta saisit helpotuksen viipymättä,
 esitän tämän hyvän sanoman, *avaa mielesi sille*:

Ennen kun tapoin Apsūn,
 kuka olisi voinut nähdä (sen seuraukset) ennalta?
Kiiruhdin saattamaan hänet loppuunsa ennen kun hän olisi
tuhonnut minut! (Tämä on syy) miksi tapahtui näin!⁴²"

Anšar kunnteli ja sanoma oli hänelle mieluinen.
 Hänen sydämensä rauhoittui, ja hän sanoi Ealle:

"Poikani, tekosi ovat tarkoituksenmukaisia.
 Kykenet [*antamaan/kestämään*?]⁴³ raivoisan iskun, jota ei voi vastustaa.
 Ea, tekosi ovat tarkoituksenmukaisia.
 Kykenet [*antamaan/kestämään*?] raivoisan iskun, jota ei voi vastustaa.
 Mene Tiāmatin eteen, tyyntytä hänen vihansa,

42 Rivit 69–70 ovat melko vaikeita kääntää: "69. ensiksi kiiruhdin saattamaan hänet loppuunsa, (sillä) minut / 70. hän olisi tuhonnut; (tämä on se syy) miksi tapahtui näin?"

43 Täydennys on puhdas arvaus.

uggatsa l[ū tunīḥ⁴⁴] ina šiptīka

išmēma zikri abīšu Anšār

80 išbat ḥarrānša uruḥšu uštardi
illik Ēa šibquš Tiāmat iše'amma
ūšib ušḥarrirma itūra arkiš
īrumma maḥra ba'ūlu Anšār
unnīna išbatamma izakkarma

85 abī uttatirma Tiāmat epšetāša elīja
mālakša eše'ema ul imahḥar šiptī
gapša emūgaša malāta ādiru
puḥru dunnunatma ul jārši mammam

lā našir tukkaša šebamma

90 ādurma rigmāša atūra arkiš

abī ē tuštāniḥ tūr šupurši
emūqu sinništi lū dunnuna ul malā ša zikri

rummi kišriša milkāša šupuḥ muḥḥini
lām qātiša ummidu ana muḥḥini

95 Anšār uzzuziḥ išassi
ana Ānim mārišu šū izakkar

aplu kānū kašūšu qarrādu
ša gapša emūqāšu lā maḥru tibūšu
aruḥma muttiš Tiāmat iziz atta

100 šupših kabtatušma libbuš lipuš

šummāma lā šēmata amatka
amat unnīni atmēšimma šī lippašḥa

išmēma zikri abīšu Anšār
išbat ḥarrānšūma uruḥša uštardi

105 illik Ānum šibquš Tiāmat iše'amma
ūšib ušḥarrirma itūra arkiš
īrumma maḥra ba'ūlu Anšār

rauhottukoon hänen raivonsa loitsustasi."

(Ea) kuunteli isänsä Anšarin sanaa,
hän *suuntasi tiensä*, polullensa asetti kulkueen.
Ea lähti ja löysi Tiāmatin suunnitelmat,
hän istui alas, pysähtyi *kuin kuollut* ja palasi takaisin.
Hän astui isänsä, suuren Anšarin eteen ja
rukoili nöyränä sanoen hänelle:

"Isäni! Tiamatin teot ovat minulle ylivoimaisia!
Löysin hänen tiensä, mutta taiastani ei ollut vastusta;
hänen voimansa on hyvin suuri; hänet on täytetty pelolla.
Hänen sotaneuvostonsa on mahtava, kukaan ei voi käydä
sitä vastaan.
Hänen voimakas huutonsa oli hellittämätön: "Pysähdy!"
pelkäsin hänen ääntänsä ja käännyin takaisin.

Isäni, älä luovuta! Lähetä (joku *muu*) hänen luoksensa.
Vaikka naisen voima on suuri, ei se vastaa miehen
voimaa!
Hajota hänen armeijansa; hajaannuta hänen neuvostonsa,
ennen kun hän laittaa kätensä meidän yllemme."

Anšar huusi vihaisesti
ja sanoi pojalleen Anulle:

Pysyvä perilliseni, jumalallinen ase, sankari;
jonka voima on mahtava, hyökkäys vailla vertaa,
kiirehdi Tiamatin luo, pidä pintasi!⁴⁵
Tyynnytä hänen sisuksensa, parantukoon hänen
sydämensä.
Jos hän ei kuuntele sanaasi,
rukoile häntä – se rauhoittakoon hänet!

(Anu) kuunteli isänsä Anšarin sanaa,
hän *suuntasi tiensä* ja polullensa asetti kulkueen.
Anu lähti ja löysi Tiamatin suunnitelmat,
hän istui alas, pysähtyi *kuin kuollut* ja palasi takaisin.
Hän astui isänsä, suuren Anšarin eteen ja

44 Kolme tuhoutunutta merkkiä: lu-[ú x x x] mahdollisesti verbin *nāhu* 'olla rauhassa' statiivi tai prekatiivi y.3.f.

45 Kirj. "seiso aloillasi"

unnīna iṣbatamma izakkaršu

abī uttatirma Tiāmat epšetāša elīja

110 mālakša eše'ema ul imaḥḥar šiptī
gapša emūgaša malāta ādiru
puḥur dunnunatma ul jārši mammam

lā našir tukkaša šebamma
ādurma rigmāša atūra arkiš

115 abī ē tuštāniḥ tūr šupurši
emūqu sinništi lū dunnuna ul malā ša zikri

rummi kiṣriša milkāša šupuḥ muḥḥini
lām qātiša ummidu ana muḥḥini

uṣḥarrirma Anšār qaqqāri inaṭṭal

120 ikammam ana Ēa unašši qaqqādīšu

paḥruma Igiḡi kalīšun Anukkī
šaptāšunu kuttumāma qālīš ūšbū
ilu ajjūma ul jār qibītuš
maḥāriš Tiāmat ul uṣṣi ina šaptīšu

125 u bēlum Anšār abi ilāni rabiūtīm
kamil libbāšūma ul iṣassi mamman

aplum gašrum mutīr gimillu abīšu
ḥa' iṣ tuqmāte Marduk qardu

ilšīma Ēa ašār pirištīša

130 ka' inimmak libbīšu itamīšu

Mardukmi milka šemi abīka
attāma māri munappīšu libbīšu
muttiš Anšār qitribuši ṭeḥēma
epuṣ pīka īzuza emmarukka nēḥu

135 iḥdūma bēlum ana amātum abīšu

rukoili nöyränä sanoen hänelle:

"Isäni! Tiamatın teot ovat minulle ylivoimaisia!
Löysin hänen tiensä, mutta taiastani ei ollut vastusta;
hänen voimansa on hyvin suuri; hänet on täytetty pelolla.
Hänen sotaneuvostonsa on mahtava, kukaan ei voi käydä
sitä vastaan.
Hänen voimakas huutonsa oli hellittämätön: "Pysähdy!"
pelkäsin hänen ääntänsä ja käännyin takaisin.

Isäni, älä luovuta! Lähetä (joku *muu*) hänen luoksensa.
Vaikka naisen voima on suuri, ei se vastaa miehen
voimaa!
Hajota hänen armeijansa; hajaannuta hänen neuvostonsa,
ennen kun hän laittaa kätensä meidän yllemme."

Anšār kangistui kauhusta ja loi katseensa maahan,
hän nyökkäsi ja nosti katseensa Eaan⁴⁶.

Igiḡi-jumalat kokosivat neuvostoon kaikki Anunnat,
he sinetöivät huulensa ja istuivat hiljaa.
Kukaan jumala ei voinut toteuttaa (Anšarin) käskyä,
kukaan ei *uskaltanut* käydä Tiāmatia vastaan, tai edes avata
suutansa.

(Nyt) Herra Anšār, suurten jumalten isä, (vaikka olikin)
sydämessään vihainen, ei huutanut kenellekään.

"Mahtava perillinen, isänsä kostaja,
joka kiiruhtaa taisteluun – Marduk, sankari!"

Näin kutsui Ea (Mardukin) salaiseen kammioonsa,
hän ohjeisti tätä sydämensä sanoilla:

"Marduk! Kuuntele isäsi neuvoja!
Olet poika, joka tuo *ilon* (Anšarin) *sydämeen!*
Lähesty Anšāria, *mene* hänen eteensä ja
puhu hänelle; hän on raivoissaan, mutta rauhoittuu
nähdessään sinut."

Herra (Marduk) iloitsi isänsä sanoista.

46 Kirj. "hänen päähänsä."

iṭḥēma ittaziz maḥāriš Anšār
 ṭmuršūma Anšār libbāšu ṭubbāti imla
 iššiḳ šaptīšu ādirašu uttessi

abī lā šuktumat peti šaptik
 140 lullikma lušamšā malā libbāka
 abī lā šuktumat peti šaptik
 lullikma lušamšā mala libbāka
 ajjū zikru taḥāzāšu ušēšika

mārī Tiāmat ša sinnišātum jārka ina kakkī

145 abī banā ḥidi u šulil
 kišad Tiāmat urruḥiṣ takabbas atta
 Anšār banā ḥidi u šulil
 kišad Tiāmat urruḥiṣ takabbas atta

alikka māri mudū gimri uznu
 150 Tiāmat šupših ina tēka ellu
 narkabtu ūme urruḥiṣ šutardīma
 [tib]ūša⁴⁹ lā utakkašu teri arkāniš

iḥdūma bēlum ana amāt abīšu
 iliš libbāšūma ana abišu izakkar

155 bēlum ilāni šīmat ilāni rabūtīm
 šummāma anāku mutīr gimillikun
 akamme Tiāmatma uballaṭ kašun
 šuknāma puḥra šutēra ibā šīmti
 ina Upšu-Ukkināki miṭḥāriš ḥadiš tišbāma
 160 epšu pīja kīma kātunuma šīmata lušimma

Hän lähestyi Anšaria ja pysähtyi tämän eteen.
 Nähtyään (Mardukin) hänen sydämensä täyttyi ilosta,
 (Marduk) suuteli häntä ja poisti tämän pelon, (sanoen:)

"Isäni, älä ole hiljaa vaan puhu⁴⁷!
 Anna minun olla (tehtävään) sopiva, ja täyttää tahtosi!
 "Isäni, älä ole hiljaa vaan puhu⁴⁸!
 Anna minun olla (tehtävään) sopiva, ja täyttää tahtosi!
 Millainen mies on käynyt sotaan sinua vastaan?"

(Anšār vastasi:)

"Poikani! Hän on Tiāmat, naisten joukosta, joka käy
 sinua vastaan aseini!"

(Marduk sanoi:)

"Isäni – luojani! Riemuitse ja ole iloinen!
 Pian sinä astut Tiāmatin niskan päälle!
 Anšār – luojani! Riemuitse ja ole iloinen!
 Pian sinä astut Tiāmatin niskan päälle!"

(Anšār vastasi Mardukille:)

"Mene, poikani! Tietäen kaiken viisauden.
 Rauhoita Tiāmat pyhällä taiallasi!
 Aja nopeasti myrskyn vetämällä vaunuilla!
 Jos et voi ajaa pakoon hänen [hyökkäystään], käänny
 ympäri (ja pakene)!"

Herra (Marduk) iloitsi isänsä sanoista,
 hänen sydämensä oli iloinen ja hän sanoi isälleen:

"Jumalten herra, suurten jumalten kohtalo!
 Jos minä totisesti maksan takaisin sinun kostosi (ja)
 sidon Tiāmatin ja annan sinulle *sinun elämäsi*,
 kokoa jumalallinen neuvosto ja määrää minulle ylhäinen
 kohtalo!
 Istukaa kaikki iloiten Upšu-Ukkinakussa ja
 antakaa sanojeni määrätä kohtaloita niin kuin teidän!

47 Kirj. "avaa huulesi!"

48 Kirj. "avaa huulesi!"

49 Riviltä puuttuu kaksi merkkiä [x x]-úš-šu. Talon ehdottaa rekonstruktioksi "*mais si [son assaut] ne peut être repoussé, fais demi-tour!*" (SAACT IV: 86), mikä vaikuttaa järkevältä.

lā utakkar mimmu abannū anāku
aj itūr aj inninna siqar šaptīja

Mitä minä luon, älköön koskaan muutettako!
Älköön käskyäni koskaan muutettako tai jätettäkö
tottelematta⁵⁰!"

TAULU III

1 Anšār pāšu īpušamma
ana Kaka sukkalšu amātum izakkar

Kaka sukkalī muṭib kabattīja
ašriš laḥmu laḥāmu kāta lušpurka

5 šitē' a⁵² mūdāta tišburu tele'
ilāni abbīja šubīka ana maḥrīja
lībukūnimma ilāni nagabšun
lišāna liškunu ina qerēti lišbū

ašnan likulū liptiqū kurunnu
ana Marduk mutīr gimillīšunu lišīmū
šīmtum

i'ir alik qudmēšunu izizma
mimmū azakkarūka šunnā ana šāšun

Anšār mārukunu uma' iranni
teret libbīšu ušašbiranni jāti
15 umma Tiāmat ālittāni izirrannāši
puḥru šitkunatma aggiš labbat

išhurūšimma ilāni gimiršun
adī ša attunu tabnā idāša alkā

immašrūnimma idūš Tiāmat tebūni

20 ezzū kapdū lā sākipu mūša u immu
nāšū tamḥāri nazarbubu labbu
ukkinna šitkunūma ibannū šulātum

Anšar toi äänensä kuuluviin
hän osoitti sanansa visiirilleen Kakalle⁵¹:

"Oi Kaka! Visiirini, joka miellyttää sydäntäni!
Lähetän sinut Laḥmun ja Laḥāmun luokse,
sinä tiedät, kuinka keskustella toisten kanssa.
Tuo jumalat – minun esi-isäni – eteeni!
Tuotakoon kaikki jumalat minun eteeni!
Tulkoon keskustelu⁵³; istukoot he *saman pöydän*
ääressä;

Juokoot he olutta ja syökööt leipää!
Määrätkööt he kohtalon Mardukille, heidän
kostajalleen!

Mene Kaka! Mene ja seiso heidän edessään,
ja kaiken tämän, minkä sanon sinulle, toista heille:

"Anšar, teidän poikanne lähetti minut.
Hän käski minut toistamaan (Tiāmatin) suunnitelmat:
Tiāmat – joka synnytti meidät – vihaa meitä.

Hän on perustanut neuvoston, hänen raivonsa on
hallitsematon.

Kaikki jumalat ovat kerääntyneet hänen puoleensa;
jopa he, jotka te olette luoneet, ovat menneet hänen
puolelleen.

He ovat muodostaneet ympyrän ja kokoontuneet
Tiāmatin luo,

vihoissaan suunnitellen, lepäämättä yötä tai päivää;

Nousseina taisteluun, vihaisina, raivoten,

he ovat perustaneet sotaneuvoston ja suunnittelevat
vastarintaa.

50 Kirj. "älköön käännytettäkö takaisin."

51 Sum. **ga-ga** = ^dGA.^dGA > Akk. *Kaka* tai *Kakka*.

52 Gtn-infinitiivin akkusatiivi verbistä *še'ū* "keskustella toinen toisilleen".

53 Kirj. "perustettakoon kieli". Sanavalinta on ehkä tehty runomitallisista syistä. Vrt. Ludlul bēl nēmeqi–runo jossa käytetään runsaasti alkusointuja.

Ummu Ḥubur pātiqat kalāmu
ušraddi kakki lā maḥri ittalad mušmaḥḥī

25 zaqtūma šinni lā padū attā' i
imtu kīma dāmi zumuršunu ušmalli
ušumgallī nadržūti pulḥāti ušalbišma
melammē uštašša eliš umtaššil

āmīršunu šarbāba lišḥarmim

30 zumuršunu lištaḥḥiṭamma lā inē' ū iratsun

ušziz Bašmu mušhuššu u Lahāmu

Ugallū Uridimmu u Girtablilū

Ūmi dabrūti Kulullū u Kusariqqu

nāš kakkī lā padi lā adirū tāḥāzi

35 gapša tēretūša lā maḥar šināma
appūnama eštīnešretum kīma šuātu uštabiš

ina ilāni bukrīša šūt iškunūši puḥra

ušašqi Qingu ina birīšunu šāšu ušrabbiš

ālikūt maḥri pān ummāni mu' irrūtu puḥru

40 naš kakkī tišbutu ṭibū ananti

šūt tamḥāri rab-sikkātuti
ipqidma qātuššu ušēšibaššu ina karri

addi tāka ina puḥri ilāni ušarbīka

mālikūt ilāni gimratsunu qātuššu⁵⁴ ušmalli

45 lū šurbātama ḥā' irī edū atta
lirtabbū zikrūka eli epšātīšunu Anunnakī

Äiti Ḥubur (Tiāmat), hän joka luo kaiken,
loi aseita, jotka eivät tunne vertaisiaan: hän synnytti
hirviömäisiä seitsenpäisiä käärmeitä –
Niiden hampaat olivat terävät, *leuat* armottomat;
niiden ruumiit hän täytti myrkyllä veren sijaan;
raivoavat lohikäärmeet hän pani pukeutumaan pelkoon,
hän pani heidät kantamaan *melammūja*, tehden heistä
jumalten veroisia (sanoen:)

"Näiden näkijät leikkautukoot maahan avuttomina,
näiden ruumiit puskekoon (taistelussa) eteenpäin
koskaan perääntymättä!"

Hän sijoitti (armeijaan) Bašmun – sarvipäisen käärmeen
– ja Lahāmun,
Ugallū-demonin, Vesikauhuisen koiran ja
Skorpionimiehen,
väkivaltaisia *Ūmu*-demoneja, Kalanpyrstöisen miehen ja
Härkämiehen –
voittamattomien aseiden kantajia, pelottomia taistelussa!
Hänen käskynsä olivat mahtavia, eivät vastustettavissa.
Yhteensä hän loi yksitoista tällaista hirviötä.

Jumalista, hänen lapsistaan, jotka olivat perustaneet
hänelle sotaneuvoston
hän ylensi Qingun, (ja) teki hänestä suurimman heidän
keskuudessaan:
kenraalin, ylimmän käskynhaltijan, sotaneuvoston
komentajan,
nostamaan aseet ja *kolistelemaan niitä toisiaan vasten*,
innostamaan (joukot) taisteluun.
Ylimmän käskyvallan taistelussa
hän luovutti hänen käsiinsä ja istutti tämän
valtaistuimelle, (sanoen Qingulle:)

"Olen tehnyt taian sinulle ja ylentänyt sinut
jumalten neuvostossa;
olen asettanut *kāteesi* johtajuuden jumalten
keskuudessa;
tulet olemaan mahtavin, olet ainoa rakastajani;
käskysi olkoot ikuisesti mahtavia, *määrätkööt ne*
Anunnakī-jumalten teot!"

54 Alkup. tekstissä virhe, nominatiivi + yks. 3. p. mask. *qa-tuš-šu* "hänen kätensä".

iddinšumma tuṣ šīmāti irātuš ušatmiḥ	(Tiāmat) antoi hänelle kohtaloiden taulun ja laittoi hänet painamaan sen rintaansa vasten, (ja sanoi:)
kataduggûka lâ innina likûn šīt pišu ⁵⁵	"Älköön sanaasi koskaan muutettako, olkoon <i>käskyysi</i> pysyvä!"
50 inannu Qingu šušqu leqû Enūti	<i>Sen jälkeen</i> Qingu oli ylennetty ja vastaanottanut <i>taivaalliset voimat</i> . (Tiāmat julisti:)
epšu piḥunu gerra linnihḥa imtuk kitmura maḡšāri lišrabbib	"Mikä tulee ulos suustasi, tukahduttakoon tulen; jatkuvasti voimistuva myrkkysi tehköön vahvoista heikkoja!"
ašpurma Ānam ul ilē'â maḡarša Nudimmud itūma itūra arkiš	Lähetin Anun, mutta hän ei kyennyt (mihinkään Tiāmatin) edessä; (sitä ennen lähettämäni) Nudimmud (Ea) pelkäsi ja kääntyi takaisin.
55 i'ir Marduk apkal ilāni mārūkun maḡāriš Tiāmat libbāšu ara ubla epšu pišu itāmû ana jāti	(Nyt) Marduk on lähtenyt – jumalten tietäjä, teidän poikanne – hän <i>on päättänyt sydämessään</i> käydä Tiāmatia vastaan. Hän (Marduk) avasi suunsa ja sanoi minulle:
šummāma anāku mutīr gimillikun akamme Tiāmatma uballaṭ kâšun 60 šuknāma puḡra šutīra ibâ šīmti ina Upšu-Ukkināki mithāriš ḥadiš tišbāma epšu piḡa kīma kâtunuma šīmatu lušimma lā utakkar mimmû abannû anāku aj itūr aj inninna siqar šaptīja	"Jos minä totisesti maksan takaisin sinun kostosi, jos sidon Tiāmatin ja annan sinulle <i>sinun elämäsi</i> , kokoa jumalallinen neuvosto ja määrää minulle ylhäinen kohtalo! Istukaa kaikki iloiten Upšu-Ukkinakussa ja antakaa sanojeni määrätä kohtalot niin kuin teidän! Mitä minä luon, älköön koskaan muutettako! Älköön käskyäni koskaan muutettako tai jätettäkö tottelematta ⁵⁶ !"
65 ḥumṭānimma šīmatkunu arḥiš šīmāšu lillikma limḡura nākarkunu dannum illik Kaka urḡašu ušardima ašriš Laḡmu u Laḡāmu ilāni abbēšu uškinna iššiq qaqqara maḡaršun	Toimikaa nopeasti! Määrätkää kohtalonne hänelle nopeasti! (Sitten Marduk) voi mennä ja vastustaa voimakasta vihollistamme!" Kaka lähti – asetti tiensä Laḡmun ja Laḡāmun, jumalten, (esi-)isiensä luokse. Hän kumartui ja suuteli maata heidän edessään,

55 Alku. tekstissä virhe: *pišu* 'hänen suunsa' pro. *pika* 'sinun suustasi.

56 Kirj. "älköön käänyttäkö takaisin."

70 išir izzaz izakkaršun

125 išmūma Laḥḥa Laḥāmu issū elītum
Iḡiḡ napharšunu inīqū maršiš

mīna nakra adi iršu šibit ṭēmīni

lā nīdi nīni ša Tiāmat epištaš

ikšašūnimma⁵⁸ illakūni

130 ilāni rabiūtum kalīšunu mušīmu šīmāti
īrubma muttiš Anšār imlū hidū
innišqū aḥu aḥi ina puḥri [x x x x]
lišānu iškunū ina qerēti ušbū
ašnan ikkulū iptiqū kurunnu

135 širīsa matqu usanninū rāṭīšun
šikru ina šatē habāšu zumri
ma'is egū kabattāšun itelliš
ana Marduk mutīr gimillīšunu išimū šimta

hän oli nöyrä; sitten nousi ja puhutteli heitä:

(Kaka toisti Anšarin viestin. Taulun III rivit 13–66)

Laḥmu ja Laḥāmu kuuntelivat ja itkivät vuolaasti;
kaikki Iḡiḡit itkivät tuskissaan:

"Mitä paha *olemme tehneet*, että (Tiāmat) on päätynt (tällaiseen) päätökseen meitä kohtaan?⁵⁷

Me emme ymmärrä, mitä Tiāmat on tekemässä!"

He *päättivät* (määrätä Mardukille kohtalon) ja lähtivät –
kaikki suuret kohtaloita määräävät jumalat.

He astuivat Anšarin eteen ja täytyivät ilosta.

Veli suuteli veljeä neuvostossa [...]

He aloittivat keskustelun, istuivat (pöydän) ympärille,
he söivät leipää ja joivat olutta.

He laittoivat makean oluen virtaamaan ruokopilleihinsä
juodakseen olutta, rentouttaakseen kehonsa.

Suuresti päihtyneinä, sydämet iloiten

he määräsivät kohtalon Mardukille – heidän kostajalleen.

57 Kirj. "Minkä vihollisuuden kanssa hän halusi tarttua päätökseensä"

58 Verbin *kašāšu* merkitystä CDA 152: "to become dizzy (of patient)" ei sovi tähän kontekstiin. Ehkä kyseessä on *kašāšu* "saada päätösvalta" tai jopa *ḥašāšu* "kerääntyä yhteen; kiiruhtaa". Kummankin vokaaliluokka on tosin epäsojiva tekstin kanssa; vrt. *ikšašūnimma*.

TAULU IV

1 iddūšumma parak rubûti
maḥāriš abbēšu ana mālikūti irme

attāma kabatta ina ilāni rabiūtim
šīmatka lā šanan siqarka Ānum

5 Marduk kabatta ina ilāni rabiūtim
šīmatka lā šanan siqarka Ānum
ištu ūmimma lā inninnā qibītka
šušqu u šušpulu šī lū šūka
lū kīnat šit pīka lā sarar siqarka

10 mammān ina ilāni ītukka lā ittiq
zanānūtum eršat parak ilānīma
ašar sagīšunu lū kūn ašrukka

Marduk attāma mutīru gimillini
niddinka šarrūtum kiššat kāl gimrētī

15 tišabma ina ukkinni lū šaqāta amatka
kakkīka aj ippaltū lira' isū nakrīka

bēlum ša taklūka napištāšu gimilma
u ilāni ša lemnēti ṭhuzū tubuk napšatsu

ušzizūma ina bīrīšun lumāša ištēn

20 ana Marduk bukrīšunu šunu izakrū

šīmatka bēlum lū maḥrat ilānīma

abātum u banū qibi liktūnu

epšu pīka li' abbit lumāšu
tūr qibšumma lumāšu lišlim

25 iqibma ina pīšu u' abbit lumāšu
itūr iqibšumma lumāšu ittabni

kīma šit pīšu īmurū ilānu abbēšu rabiūtum

He valmistelivat (Mardukille) majesteetillisen huoneen,
ja esi-isiensä edessä (Marduk) *perusti* monarkian. (Jumalat
julistivat:)

"Olet kunnioitetuin jumalten joukossa,
kohtalosi on vertaistaan vailla, käskysi on (kuin) Anun!
Marduk! Olet kunnioitetuin jumalten joukossa,
kohtalosi on vertaistaan vailla, käskysi on (kuin) Anun!
Tästä päivästä lähtien komentoasi älköön muutettako!
Korottaminen ja alentaminen olkoon sinun *vallassasi*;
sanasi olkoon pysyvä; komentoasi älköön vääristeltäkö.
Kukaan jumalista älköön tunkeutuko sinun rajojesi yli.
Jumalten alttarit tarvitsevat kuraattoria,
(sillä) heidän pyhättöihinsä tehdään pysyvä paikka
sinulle!

Marduk! Olet meidän kostomme toimeenpanija!
Annamme sinulle kaikkien maiden ylittämättömän
kuninkuuden!

(Kun) istut neuvostossa, sanasi olkoon korotettu!
Aseesi älkööt ikinä lyökö ohi; vaan iskeytykööt
vihollisiisi *meteorin lailla!*

Herra! Säädä sellaisen elämä, joka luottaa sinuun;
mutta jumalten, jotka syleilevät pahuutta; kaada pois
heidän elämänsä!"

He asettivat keskelleen *yhden*[?] tähtikuvion
ja sanoivat Mardukille, heidän jälkikasvulleen:

"Sinun kohtalosi – Herra – vastatkoon (suurudessaan)
kaikkien jumalten kohtaloita!

(Hallussasi on) tuhoaminen ja luominen – Käske, ja
niin tulee olemaan pysyvästi!

Tuhoutukoon tähtikuvio käskystäsi,
kumoa käskysi, ja ilmestyköön tähtikuvio takaisin!

(Marduk) käski ja tähtikuvio tuhoutui;
hän kumosi käskynsä ja tähtikuvio ilmestyi takaisin.

Kun mahtavat jumalat, hänen esi-isänsä näkivät hänen

	iḥdū ikrubū Mardukma šarrum uṣṣibūšu ḥaṭṭa kuššā u palā	käskynsä voiman, he iloitsivat ja ylistivät: "Marduk on kuningas!" He <i>osoittivat</i> ⁵⁹ hänelle valtikan, valtaistuimen ja taistelukirveen –
30	iddinūšu kak lā maḥra da'ṭpu zajjāri alikma ša Tiāmat napšātuš purru'ma šārū dāmīša ana puzrātum lībilūni	antoivat hänelle voittamattoman aseensa, joka työntää pois viholliset, (sanoen:) "Mene ja katkaise Tiāmatin elämä! Kantakoot tuulet hänen verensä (tänne) hyvänä uutisena!"
	išimūma ša bēli šīmātuš ilāni abbēšū urruḥ šulmi u tašmē uštašbitūš ḥarrānu	Kun jumalat, hänen esi-isänsä olivat määränneet Herran (Mardukin) kohtalon, he osoittivat hänelle <i>terveyden</i> ja <i>siunauksen</i> tien.
35	ibšim qašta kakkāšu u'addu mulmullum uštarkiba ukīnši matnu iššima miṭṭa imnāšu ušāḥiz qaštum u išpatum iduššu ṭlul	(Marduk) loi jousen ja valitsi sen aseekseen, asetti nuolensa (nuoliviiniin) ja kiinnitti (tukevasti jousen) jänteen. Hän kohotti nuijansa ja tarttui siihen oikealla kädellään, (ja) ripusti jousen ja nuoliviinin kylkeensä.
	iškun birqam ana pānīšu 40 nabla muštaḥmēṭu zumuršu umtalli ṭpušma sapāra šulmu qerbiš erbeti šārī uštešbita lā aše mimmiša šūtu ištānu šadū amurrū	Hän asetti eteensä salaman ja täytti ruumiinsa kärventävällä tulella. Hän <i>heitti</i> verkon sulkemaan (Tiāmatin) sisäänsä – asetti neljä tuulta (niin), ettei mikään (hänen raajoistaan) päässyt pakenemaan; etelätuulen, pohjoistuulen, itätuulen (ja) länsituulen.
	iduš sapāra uštaqriba qišti abīšu Ānum 45 ibni imḥulla šāra lemna meḥā ašamsūtum erbā šārī sebā šārī imšuhḥā šār šanāni ušešamma šārī ša ibnū sibittišun qerbiš Tiāmat šudluḥū tebū arkīša	Hän pani verkon ⁶⁰ lähelleen, <i>isänsä</i> Anun antaman lahjan; hän loi <i>tuhoavan tuulen</i> , <i>pahan myrskytuulen</i> ja <i>hiekkamyrskyn</i> ; <i>nelisuuntaisen tuulen</i> , <i>seitsensuuntaisen tuulen</i> , <i>hurrikaanin</i> ja <i>vastustamattoman tuulen</i> ; hän toi esiin tuulet jotka hän loi, yhteensä seitsemän. Ne nousivat Tiāmatin taakse, sekoittaen hänen sisuksensa.
	iššima bēlum Abūba kakkāšu rabā 50 narkabat ūmī lā maḥri galitta irkab išmidsimma erbet našmādī idušša ṭlul Šagīšu Lā-padū Raḥḥiṣu Mupparša patūni šapti šinnašunu našā imta	Herra (Marduk) nosti Vedenpaisumuksen, mahtavan aseensa. Hän <i>ajoi</i> hirvittäväillä myrskydemonien vaunuilla, hän iesti neljä (oria) ja kiinnitti ne (vetojuhdiksi); <i>Tuhoajan</i> , <i>Armottoman</i> , <i>Laukkaajan</i> ja <i>Siivekkään</i> . Niiden huulet olivat auki ⁶¹ , hampaat kantoivat myrkkyä,

59 Kirj. "lisäsivät häneen".

60 Verkko viittaa Anun luomiin tuuliin, jotka hän antoi Mardukille tämän ollessa lapsi (I: 106).

<p>anāḥa lā idū sapāna lamdū</p> <p>55 ušziz imnūšu tāḥāza rašba u tuquntu</p> <p>šumēla ananta dājipāt kāla muttētendī naḥlaptā apluḥti pulḥāti ḥālipma⁶² melammī rašubbati apir rašuššu uštēšerma bēlum urhāšu ušardīma</p> <p>60 ašriš Tiāmat ša uggugat pānuššu iškun ina šaptīšu tā ukalla šammi imta bulli tameḥ rittuššu</p> <p>ina ūmišu idullūšu ilānu idullūšu</p> <p>ilānu abbēšu idullūšu ilānu idullūšu</p> <p>65 iṭḥema bēlum qabluš Tāwati ibarri ša Qingu ḥā' irīša iše'a šibqīšu inaṭṭalma ešī mālakšu sapiḥ tēmāšuma siḥāti epšetsu</p> <p>u ilānu rešūšu ālikū idīšu</p> <p>70 īmurūma qarda ašarēdu niṭilšun iši</p> <p>iddi tāša Tiāmat ul utāri kišadša ina šaptīša lullā ukāl sarrāti</p> <p>[x] TA ZA [x x] ŠA bēlum ilānu tibūka ašruššun ipḥurū šunu ašrukka</p> <p>75 iššima bēlum Abūba kakkāšu rabā ana Tiāmat ša ikmilu ki'ām išpurši</p> <p>minā ṭubbāti eliš našātima</p>	<p>ne eivät tunteneet uupumusta, (mutta) tietävät (kuinka) <i>runnoa</i> (eteenpäin vihollistensa) <i>yli</i>.</p> <p>Hän asetti oikealle puolelleen kauhistuttavan <i>yhteenoton</i> ja <i>kahnauksen</i>;</p> <p>vasemmalle taistelun puskemaan pois <i>salaliittolaiset</i>. Sonnustautuneena pelottavaan panssaroituun <i>viittaaan</i>, <i>suojaten päänsä kauhua kylvävällä melammū</i>-auralla Herra (Marduk) <i>lähti</i> – osoitti polkunsä – asetti kasvonsa raivoavaa Tiāmatia kohden. Hän <i>valmisteli</i> taian huulilleen, myrkyn tukahduttavaa kasvia hän piti kämmenessään.</p> <p>Sinä päivänä he ryntäilivät ympäriinsä – Jumalat ryntäilivät ympäriinsä; Jumalat, hänen esi-isänsä ryntäilivät ympäriinsä – Jumalat ryntäilivät ympäriinsä!</p> <p>Herra (Marduk) lähestyi ja katsoi Tiāmatin <i>sisuksia</i>⁶³, hän selvitti Qingun, hänen rakastettunsa sotasuunnitelmat; hän näki ne, ja Qingun suunnitelmat kävivät epäselviksi – hänen arvostelukykynsä <i>hajosi</i> ja hänen tekonsa kävivät ongelmallisiksi; ja jumalten, (Qingun) rinnalla marssivien liittolaisten näkö sumeni heidän nähtyään soturin – johtajan (Mardukin).</p> <p>Tiāmat heitti loitsunsa kääntämättä niskaansa; valheellisilla huulillaan hän kantoi epärehellisyyttä, (sanoen:)</p> <p>"[...] Herra! Jumalat ovat nousseet sinua vastaan! <i>Perustivatko he neuvostonsa omaan paikkaansa, vai sinun paikkaasi?</i>"⁶⁴</p> <p>Marduk nosti Vedenpaisumuksen, mahtavan aseensa ja heitti sen Tiāmatia kohti tämän raivotessa (ja huusi:)</p> <p>"Miksi sinä ennen <i>olit hyväntahtoinen</i>,</p>
--	---

61 Ts. "hampaat näkyvissä".

62 Ilmaisui on todennäköisesti sanaleikki, johon on tarkoituksellisesti valittu radikaalit *plḥ* 'pelko' sisältäviä sanoja.

63 *qablu* "vyötärö, keskikohta; sisukset; taistelu". Tässä tarkkaa käännöstä on vaikea antaa. Ehkä tässä kontekstissa monitulkintainen sana on valittu tietoisesti.

64 Mahdollisesti "he perustavat paikkansa sinun paikkaasi!". Tiāmat ehkä yritti saada Mardukin uskomaan, että hänen liittolaisensa ovat kääntyneet tätä vastaan.

u kapid libbākima deke ananta
 issû mārū abbēšunu idaššū

80 u atti ālittāšunu tazirī rēma

tabbēma Qingu ana hā' irūtiki
 ana lā šīmātīšu taškuniš ana paraš Enūti

ana Anšār šar ilāni lemnēti tešēma
 u ana ilāni abbēja lemuttāki tuktinnī

85 lū šandat ummatki lū ritkusu šunu kakkīki
 endimma anāku u kāši i nīpuš šašma

Tiāmat annīta ina šemāša
 maḥḥūtiš ītemi ušanni tēnša
 issima Tiāmat šitmuriš elīta

90 šuršiš malmališ itrura išdāšu
 imanni šipta ittanamdi tāša
 u ilānu ša tāḥīzi uša''alū šunu kakkīšun
 innindūma Tiāmat apkal ilāni Marduk
 šašmeš itlupū qitrubū tāhāziš

95 ušparrirma bēlum sapārāšu ušalmeši
 Imḥulla šabit arkati pānūša umtaššir

iptema pīša Tiāmat ana la' ātīša
 imḥulla uštēriba ana lā katam šaptīša

ezzutum šārānu karšāša izānūma

100 innesil libbāšama pāša ušpalki

issuk mulmulla iḥtepi karassa
 qerbīša ubattiqa ušalliṭ libba
 ikmišīma napšatuš uballi
 šalamtaš iddā elīša izziza

105 ultu Tiāmat ālik pāni ināru

mutta nyt sydämesi suunnittelee nousua taisteluun?

Lapset ovat huutaneet ja kohdelleet isiänsä epäoikeudenmukaisesti,

mutta sinä – heidän synnyttäjänsä – *et ole osoittanut*⁶⁵ myötätuntoa!

Nimitit Qingun rakastajaksesi ja

osoitit hänelle *Anunnakī-voimat*, joita hän *ei ole ansainnut*⁶⁶.

Etsit pahuutta Anšaria, jumalten kuningasta kohtaan ja jumalia, esi-isiäni kohtaan olet pysyvästi tehnyt selväksi pahuutesi!

Iestettäköön kansasi, laskettakoon aseesi!

Astu eteen! Sinä ja minä, käykäämme kaksintaisteluun!"

Kuullessaan tämän, Tiāmat

tuli hulluksi – menetti malttinsa.

Hän huusi raivokkaasti ja kuuluvasti (niin, että) *juuriinsa asti*, hänen *kaikki perustuksensa* tärisivät.

Hän lausui loitsun – taikoi taikansa;

ja taistelun jumalat teroittivat aseitaan!

Tiāmat ja Marduk, jumalten tietäjä lähestyivät toisiaan;

he *syöksyivät*⁶⁷ kaksintaisteluun, lähestyivät toinen toistaan taistellakseen!

Herra (Marduk) levitti verkkonsa, *ympäröidäkseen* hänet;

Paha tuuli piti hänet takana; veti (Mardukia) pois hänen edestään;

(Tiāmat) aukaisi kitansa nielaistakseen *hänet*,

(mutta Marduk) pani tuulen astumaan sisään (niin) ettei tämä voinut *sulkea*⁶⁸ huuliaan.

Raivokkaat tuulet täyttivät hänen sisuksensa,

halkaisivat hänen sydämensä ja avasivat hänen kitansa ammolleen.

(Marduk) ampui nuolen (ja) lävisti hänen vatsansa,

leikkasi auki hänen keskiruumiinsa ja *kaivautui* sydämeen;

hän *sittoi* hänen elämänsä ja tuhosi (hänet).

Hän heitti (Tiāmatin) ruumiin maahan ja (nousi) seisomaan sen päälle.

Nyt, kun hän oli tappanut Tiāmatin – (kapinan) johtajan,

65 Kirj. "hylkää myötätunnon".

66 Kirj. "(joihin) hänen kohtalonsa (ei ollut määrätty)"

67 Gt-statiivi: /etlup+ū/ "syöksyivät toinen toistaan kohti"

68 Kirj. "peittää".

kišrīša uptarrira puḥurša issapha
 u ilānu rēšūša ālikū idīša
 ittarrū iplahū usahḥirū alkatšun
 ušēšuma napšatuš eṭru

110 nīta lamû napašudiš lā le'ê
 ṭsiršunūtima kakkīšunu ušabbir
 sapāriš nadūma kamāriš ušbū
 endu tubqāti malū dumāni
 šeretsu našū kalū kišukkiš

115 u ištīnešret nabnēti šut pulḥāti za'inū
 milla gallê ālikū kālu imnīša
 ittadi šerrēti idišunu ukassi
 qadu tuqmātīšunu šapalšu ikbus
 u Qingu ša irtabbu ina bīrišun

120 ikmišūma itti dingiruggī šuāta imnīšu
 ikimšūma ṭup šimāti la simātīšu

ina kišibbi iknukamma irtuš itmuḥ

ištu lemnēšu ikmû isādu
 ajjābu mutta' 'idu ušappū šūrišam

125 irmitti Anšār eli nakīri kališ ušzizu

nizmat Nudimmud ikšudu Marduk qardu

eli ilāni kamūtum šibittāšu udanninma
 šēriš Tiāmat ša ikmû itūra arkiš
 ikbusma bēlum ša Tiāmatum išidsa

130 ina miṭṭīšu lā padī ulatti muḥḥa
 uparri' ma ušlat damīša
 šāru iltanu ana puzrat uštabil

ṭmurū abbūšu iḥdū irīšū
 igisê šulmāni ušabbilū šunu ana šāšu

hajottanut hänen joukkonsa (ja) hajaannuttanut neuvoston;
 jumalat, hänen rinnallaan kulkevat avustajansa
 marssivat pois, pelkäsivät, muuttivat *aikeensa*⁶⁹.

(Marduk) pakotti heidät lähtemään (mukaansa, mutta)
 säästi heidän henkensä.

Heidät oli saarrettu, he eivät voineet paeta;

(Marduk) satoi heidät ja rikkoi heidän aseensa.

Heidät heitettiin verkkoon, (jossa) he istuivat kasassa.

He nojasivat *nurkkaa vasten*, täynnä vaikerointia,

kantaen rangaistustaan, *lukittuina* vankeuteen.

Ja yksitoista hirviötä, *koristeltu* pelolla –

lauman demoneita, jotka marssivat hänen rinnallaan

hän pani liekaan, satoi heidän kätensä.

Hän polki (heidät) ja heidän sotansa maahan,

sekä Qingun, joka oli heikentynyt heidän keskuudessaan

hän satoi ja laski hänet kuolleiden jumalten joukkoon⁷⁰.

Hän otti häneltä kohtaloiden taulun, jota (Qingu) ei (olisi
ollut) ansainnut.

Hän sinetöi sen sinetillä ja painoi rintaansa vasten.

Nyt, kun hän oli sitonut ja teurastanut *heidän* pahuutensa
ja hiljentänyt itseään ylistävät⁷¹ (viholliset) kuin härkä;

Hän järjesti Anšarin voitonkulkueen vihollistensa
(kukistumisen) johdosta.

Hän saavutti Nudimmudin tahdon; Marduk, sankari!

Hän vahvisti otettaan vangitsemistaan jumalista

ja käänsi suuntansa kohti tappamaansa Tiāmatia.

Herra (Marduk) talloi Tiāmatin perustuksia (ja)
armottomalla nuijallaan hän murskasi tämän kallon.

Hän leikkasi auki tämän valtimot

ja pani pohjoistuulen kantamaan (veren) hyvinä uutisina.

Nähtyään tämän hänen isänsä iloitsivat – riemuitsivat!

He lähettivät hänelle (Mardukille) *lahjoja* ja *lahjoituksia*⁷².

69 Kirj. "tiensä".

70 Qingua ei vielä tapettu, mutta Marduk sinetöi tämän kohtalon (kts. taulu VI).

71 Dt-vartalo akt. part. *mutta' 'idu* 'itseään ylistävä' < G: *na'ādu* 'ylistää'.

72 Kirj. "lahjoja ja lahjoituksia he lähettivät, he hänelle".

135 inūḫma bēlum šalamtaš ibarri
 kūbu uzāzu ibannā niklāti
 iḫpišīma kīma nūn mašṭē ana šinīšu
 mišlušša iškunamma šamāmī ušallil
 išdud maška maššara ušašbit
 140 mēša lā šūšā šunūti umta''ir
 šamē ṭbir Ašrāta iḫīṭamma
 uštamḫir meḫrit Apsī šubat Nudimmud

 imšuhma bēlum ša Apsī binūtuššu
 Ešgalla tamšilāšu ukīn Ešarra
 145 Ešgalla Ešarra ša ibnū šamāmī
 Ānum, Enlil u Ēa māḫāzišun ušramma

Levättyään Herra (Marduk) tarkkaili (Tiāmatin) ruumista;
 hän halkaisi *ruumiin* ja loi *ihmeellisiä asioita*.⁷³
 Hän leikkasi hänet kahtia kuin kuivattavan kalan;
 puolet hänestä hän asetti taivasiin *katoksi*.⁷⁴
 Hän venytti hänen nahkansa asetti vartijan (pitämään sitä),
 ja käski heidän olla laskematta ulos hänen vettänsä.
 Hän ylitti taivaan ja tutki Ašrätun;
hän loi vertaisen vastakappaleen Apsulle, Nudimmudin
 asuinsijalle.
 Herra (Marduk) pani loistamaan Apsūn ulottuvuudet;
 hän perusti Ešgallan (Apsūn) pysyväksi kuvaksi Ešarran.
 Ešgallan ja Ešarran – jotka hän loi – ja taivaat,
 hän asetti Anun, Enlilin ja Ean kulttipaikoiksi.⁷⁵

73 Kirj. "hän halkaisi sikiön (ja) loi taidokkaasti".

74 Kirj. "teki sen katoksi".

75 Rivit 141 – 146 ovat vaikeaselkoisia. Mesopotamialaiset hahmottivat maailmansa kahteen osaan jakautuneena kuplana, jonka yläpuoli edusti taivasta (*šamū*) ja alapuoli maata/manalaa (*eršetu*). Puoliskot erotti toisistaan maanpinta, jota reunusti suolainen meri (*tāmtu* < *Tiāmat*) ja jonka alla sijaitsi makea valtameri (*Apsū*). Paikannimet viittaavat kolmeen kosmiseen vyöhykkeeseen: **Ašrūtu** (Anun) symboloi taivasta (näkyvät tähdet); **Ešarra**, (Enlil) kuvaa maanpinnan (tai horisontin) ylä- ja alapuolella sijaitsevaa vyöhykettä (planeetat ja toisinaan näkyvät taivaankappaleet) ja **Egarra** (Ea) viittaa Apsūun, horisontin alapuolella sijaitsevaan vyöhykkeeseen (ei koskaan näkyvät tähdet). Horowitzin (1998: 113) mukaan planeettojen kulkuradat eivät liity tässä nimettyihin kosmisiin alueisiin.

TAULU V

<p>1 ubaššim manzāza an ilāni rabūti kakkabāni tamšilšunu lumāši ušziz u'addi šatta mišrāta u'aššir 12 arḫū kakkabānu 3 ušziz</p> <p>5 ištu ūmi ša šatti ušširu ušurāti ušaršid manzāz Nēberi ana uddu riksišun ana lā epeš anni lā egū manāma manzāz Enlil u Ēa ukīn ittīšu iptema abullāti ina šēli kilallān</p> <p>10 šigāru udannina šumēla u imma ina kabattīšama ištakan elāti Nannaru uštēpā⁸⁰ mūša iqtīpa u'addišumma šuknat mūši ana uddū ūmi arḫišam lā naparkā ina agē uššir</p> <p>15 ina rāš arḫīma napāḫi eli māti qarni nabāta ana uddu šeššet ūmi ina ūmi šebīm agā mašla šapattu lū šutamḫurat mišil arḫišam inūma Šamaš ina išid šamē inaṭṭalūka</p>	<p>(Marduk) loi asemat suurille jumalille, tähtiin hän asetti heidän kuvansa tähtikuvioina. Hän <i>määritteli</i> vuoden, piirsi sen rajat – Hän osoitti kolme tähteä jokaiseen kahdestatoista kuukaudesta.⁷⁶</p> <p>Kun hän oli <i>hahmotellut</i> suunnitelmat vuodenväleille, hän perusti aseman Nēberulle⁷⁷, merkitsemään heidän kiertoratansa. Jotta kukaan <i>heistä ei poikkeaisi radaltaan</i>, tai olisi tottelematon, hän asetti Enlilin ja Ēan asemat⁷⁸. (Sitten) hän avasi suuret portit kummallakin puolella⁷⁹, vahvasti niiden pidikkeitä vasemmalla ja oikealla. (Tiämatin) maksan hän asetti zeniitiksi. Hän laittoi Nannarun (Kuun) ilmestymään, ja uskoi yön (hänelle), hän opetti hänelle yön paikan, tehdäkseen <i>vuorokauden</i> tunnetuksi. Jokaisessa kuussa, virheettä, hän osoitti hänelle kruunun⁸¹, (sanoen:) "Kuukauden alussa <i>nouse</i> maan ylle hohtamaan sarvekkaana, merkitsemään kuusi (ensimmäistä) päivää. Seitsemäntenä päivänä kruunu(si) <i>olkoon</i> puolikas; viidestoista päivä <i>olkoon joka kerta samanlainen</i>, kuukauden keskimäinen⁸². Kun Šamaš (Aurinko) katsoo sinua taivaan horisontista,</p>
---	--

76 Jokaiselle kuukaudelle määriteltiin kolme tähteä, yksi Anulle, yksi Enlilille ja yksi Ealle. Tästä on säilynyt viitteitä muinaisissa astrolabeissa. (Horowitz 1998: 115)

77 Nēberun tarkka määritelmä on kyseenalainen. Se on yritetty yhdistää eri planeettoihin, tähtiin tai tiettyyn taivaan tai linnunradan näkyvään kiintopisteeseen (kts. Koch 1991, 48–72). Usein Nēberu ydistetään kuitenkin Jupiteriin. Nēberun funktiota kuvataan taulun VII riveillä 124–134.

78 Ts. kosmiset vyöhykkeet taivaankappaleille horisontissa ja sen alapuolella.

79 Babylonialaiset uskoivat, että Aurinko, Kuu ja tähdet ilmestyvät taivaalle maailman reunoilla olevien porttien läpi.

80 Št-vartalo (kausat. passiivi) verbistä: "apū 'olla näkyvissä' /u+š+te+^wpi'+a^m/.

81 "Kruunu" viittaa kuun kieksoon.

82 Riveillä 15–18 Marduk määrittää kuun vaiheet (kuukalenteriin perustuen). Kuukauden alussa kuu määrätään kasvamaan sirpistä (sarvekkaasta) puolikuuksi, saavuttaen täydenkuun aina 15. päivänä.

<p>20 ina simti šutaqšibamma bini arkāniš</p> <p>ūmi bubbulum ana ḥarrān Šamaš šutaqrubma</p> <p>ša ūmi šalašā lū šutamḥurat Šamaš lū šanāt</p> <p>u[<i>kīn</i>⁸³] itta bā' i⁸⁶ uruḥša</p> <p>ZA M[I x x] šutaqribamma dīna dīna</p> <p>25 LIP⁸⁷ [... Šamaš NIM MA UD <i>dāka</i>] ḥabāla</p> <p>AŠ₂ [...in]ni jāti</p> <p>E [...]</p> <p>GAR₃ [...]</p> <p>Šamaš [...]</p> <p>30 ina [...]</p> <p>LU [...]</p> <p>AD [...]</p> <p>aj ibbašimma AN [...]</p> <p>LIP [...]</p> <p>35 ina [...]</p> <p>UD [30[?].KAM[?].MA[?]...]</p> <p>ul[tu[?] ...]</p> <p>ú-[...]</p> <p>ib-[...]</p> <p>40 MU.AN.[NA ...]</p> <p>ina zag[mukki ...]</p> <p>MU.AN.[NA ...]</p> <p>lu-ú [...]</p> <p>sigar āšīti [...]</p>	<p><i>pane (kruunusi) himmenemään täsmällisesti⁸³ ja tule jälleen kauniiksi⁸⁴!</i></p> <p><i>Katoamisen päivänä (uutenakuuna) lähesty Šamašin polkua;</i></p> <p><i>kolmantenakymmenentenä päivänä ole vastatusten Šamašin kanssa (konjunktiossa Auringon kanssa); ole hänen kaksosensa!</i></p> <p>(Alla olevista riveistä 23 – 47 ei ole löytynyt ehjinä säilyneitä osia. On kuitenkin oletettavissa, että seuraava katkelma kuvaa päivien luomista.)</p> <p><i>"minä[?] [loin[?]] symbolin[?], seuraa sen rataa;</i></p> <p><i>... lähesty ja julista tuomio(si)!</i></p> <p><i>... Samaš ... tappamista (ja) sortamista.</i></p> <p><i>... minua</i></p> <p><i>Šamaš ...</i></p> <p><i>olkoon[?] ...</i></p> <p><i>älkөөn hänelle oltako ...</i></p> <p><i>... lopuksi[?] ...</i></p> <p><i>... [kolmaskymmenes[?]] päivä[?] ...</i></p> <p><i>siitä lähtien ... [hän oli? ... julistukset[?]] ...</i></p> <p><i>... minä/hän[?] ...</i></p> <p><i>... hän[?] ...</i></p> <p><i>... vuosi ...</i></p> <p><i>Uudenvuoden juhlassa ...</i></p> <p><i>... vuosi ...</i></p> <p><i>olkoon[?] ...</i></p> <p><i>poistumistien salpa [...]"</i></p>
---	--

83 *simtu* "symboli (astrol.)" > *ina simti* "symbolin mukaisesti(?)". On epäselvää, viitataanko tässä Kuun laskeutumiseen horisontin taakse Auringon noustessa, vai johonkin tiettyyn Auringon ja Kuun väliseen positioon. Jälkimmäinen lienee todennäköisempi vaihtoehto.

84 Verbin *banū* merkitys on tässä epäselvä. Tämä viitannee kuitenkin 15. kuun vaiheiden kehittymistä takaisin uudeksi kuuksi.

85 Kaksi tuhoutunutta merkkiä, Talon (2003: 57): ú-[x x] GISKIM ba-'i-i ú-ru-uḥ-šā. Mielestäni ú- viittaa todennäköisimmin tässä ensimmäiseen persoonaan, ja kaksi puuttuvaa merkkiä indikoivat ehkä D-vartalon preesensia tai preteritiä jollekin II-infirmae-verbille, esim. ú-[ka-an] "teen pysyväksi" tai ú-[ki-in] "tein pysyväksi".

86 *bā'u* "mennä mukana, seurata" ehkä imperatiivi *bā'*? Lopun /i/ epäselvä.

87 Ehkä lib-[bu...] "sydän; mieli" tai "viha". Tuhoutuneiden merkkien määrä kyseenalainen.

45	ultu ūmē u'addu [...] mašrat mūši u immi [...] rupuštu ša Tiāmat [...] Marduk ibtani [...] iḳšurma ana urpāti ušasbi' siihen saakka kun ... <i>teki tunnetuksi</i> ... yön ja päivän <i>kiertokulku</i> [<i>määritelty</i> ? ...] ... <i>vaahdon</i> , jonka Tiāmat ⁸⁸ Marduk oli luonut ... hän <i>keräsi</i> yhteen ja <i>pani turpoamaan</i> pilviksi.
50	tebi šārī šuznunū kašaša šuqtur imbari kamar imtīša u' ddimā ramānuš ušāḥiz qassu iškun qaqqdša ina elīšu šadā išpuk nagbū uptetta mū ittasbi	...	Nostaakseen tuulen, aiheuttaakseen sadetta, <i>tehdäkseen</i> usvan <i>tiheäksi</i> , (Tiāmatin) kasautuneen myrkyn hän <i>nimitti</i> itselleen ja otti sen käsiinsä! ⁸⁹ Hän asetti (maahan) hänen päänsä ja kasasi siitä vuoret (kohoamaan) korkeuksiin. Lähteet pantiin avautumaan ja vesi täytti ne <i>ehtymättömästi</i> ⁹⁰ .
55	iptēma ina īnēša Puratta Idiglat naḥīrīša upteḥā x TAG-šū ētezba išpuk ina šīrtīša šadē berūti nambā uptalliša ana babālim kuppū ēgir zibbatsa durmāḥiḥ urakkisma	...	Hän <i>pani</i> Eurfratin ja Tigriin <i>virtaamaan</i> ⁹¹ (Tiāmatin) silmistä. Hän tukki hänen sieraimensa ...nsa ... hylkäsi. Hänen rinnoistaan hän kasasi kaukaiset vuoret, hän <i>puhkoi</i> (<i>maankuoreen</i>) <i>lähteet</i> johtaakseen niihin (näiltä vuorilta alas virtaavan) veden. Hän taivutteli hänen häntänsä ja sitoi sen <i>kosmiseksi sidokseksi</i> ⁹² :
60	[x x] x x-ū Apsā šapal šēpuššu iškun ḥallaša retāt šamāmī mešlāša ušallila eršēti uktīna [...] -ši epra libbuš Tawwāti ušasbi' ušparrir sapārāšu kališ ušteši	...	Apsūn hän ... jalkojensa alle, (ja) asetti hänen reitensä kiinnittämään (paikalleen) taivaan – puolet hänestä hän asetti <i>taivaankanneksi</i> ⁹³ ; (Näin) hän oli saattanut valmiiksi <i>maailman!</i> ... pölyä ... laittoi Tiāmatin sisällä kieppumaan? ² ja levitti verkkonsa auki vapauttaen sen kokonaan.
65	ipteqma šamē u eršētim lu[...] [...] rikissunu ma' diš ⁹ kunnūni ištu pelludīšu ušširu ubaššimu paršīšu šerretī ittada Ēa uštašbit ṭup šīmāti ša Qingu īkimu ūbilamma	...	Hän muodosti taivaan ja maan niiden sidokset on tehty <i>mahtavasti</i> pysyviksi. Kun hän oli suunnitellut riittinsä (ja) muodostanut kulttinsa, hän heitti <i>lieat</i> alas ja määräsi Ean tarttumaan niihin. Hän <i>vei</i> kohtaloiden taulun, jonka Qingu oli varastanut ja
70	rēš tāmarti itbalana ana Ēa iqīša sapar tāhāzi ša īlulu kittabruš x.MEŠ irtedā ana maḥar abbēšu	...	toi sen Ealle, (joka) otti (sen) vastaan lahjana. (Sota)verkon, jonka hän oli ripustanut <i>kylkeensä</i> ² ja ... hän saattoi esi-isiensä eteen,

88 Voidaan kääntää myös "Tiāmatin sylki".

89 Ilmeisesti Marduk otti haltuunsa kontrollin sääilmiöistä, julistaen itsensä säänjumalaksi.

90 *sabū* 'olla täysi' > Nt(n) /i+n+tan+sbi' / (iteratiivi?) "täyttymään uudestaan ja uudestaan".

91 Kirj. "Avasi hänen silmistään".

92 Kosminen sidos viittaa voimaan, joka pitää taivaan, maan ja Apsūn; eli maailmankaikkeuden tukevasti kasassa.

93 Kirj. "teki katoksi".

<p>u ištīnešret nabītsa ša Tiāmat ibnū umāmiš</p> <p>kakkīšun iḥtēpa išir šēpuššu</p> <p>75 ibnīma šalmīšunu bāb Apsī ušašbit</p> <p>aḥrātaš lā immašā šī lu ittu</p> <p>īmūrūma ilānu karassunu ḥādiš iriššū</p> <p>Laḥmu u Laḥāmu kalīšunu abbēšu</p> <p>idīršumma Anšār šarrum šulma ušāpišu</p> <p>80 Ānum Ēnīl u Ēa uqāišūš qīšāti</p> <p>u Damkina ālittāšu ušallīšu</p> <p>[ib]biku⁹⁴ dumqē⁹⁵ pānišu ušnamnir⁹⁶</p> <p>ana Usmī ša tamarāša ana puzrāti ubla</p> <p>iqīpšumma sukkallūt Apsī padādu ešrēti</p> <p>85 paḥrūma Igiḡi kalīšunu uškīnūš</p> <p>Anunnakī mala bašū unaššaḡū šēpēti</p> <p>innindūma puḥuršunu labāniš appi</p> <p>[...] izizū iknušū annāma šarru</p> <p>[...] abbēšu išbū lalāšu</p> <p>90 [bēlum⁹⁷] ubbuḥū turbu⁹⁷ šašmi</p> <p>[iš]mēma TA ḤU GUM LIŠ⁹⁷</p> <p>ḥašurru x [...] zumuršu ušalbak</p> <p>uteddiqma tēdiq rubūtīšu</p> <p>melammē šarrūti agā rašubbāti</p> <p>95 iššima miṭṭa imnašu ušāḥiz</p> <p>[... šu]mela uktil</p> <p>[...]ši šēpāšu ušaršid</p>	<p>ja yhdentoista luomuksen, jotka Tiāmat oli synnyttänyt hirviöiksi –</p> <p>heidän aseensa (Marduk) puhdisti rituaalilla (ja) keräsi <i>jalkojensa alle</i>;</p> <p>hän loi heidän kuvansa⁹⁴ ja pystytti Apsūn portit, (ja sanoi:)</p> <p>"Tämä olkoon merkki, jota ei tulla koskaan <i>unohtamaan</i>⁹⁵!"</p> <p>Nähtyään tämän, jumalten <i>sydämet</i> täyttyivät ilosta – Laḥmu, Laḥamu ja kaikki heidän (esi-)isänsä halusivat häntä ja Anšar, kuningas, teki hänelle tervehdyksen.</p> <p>Anu, Enlil ja Ea ylistivät häntä lahjoilla ja Damkina, hänen äitinsä riemuitsi hänen johdostaan, (<i>Damkina</i>) <i>toi (hänelle) hyviä asioita</i> (ja) sai (Mardukin) kasvot säihkymään.</p> <p>Usmūlle, joka <i>välitti</i> (Damkinan) lahjat hyvinä uutisina, hän uskoi Apsūn visiiriyden – (hänet hän uskoi) pitämään huolta (hänen) pyhätöistään.</p> <p>Kaikki Igiḡi <i>järjestyivät</i> (neuvostoon) ja heittäytyivät maahan osoittamaan kunnioitustaan;</p> <p>kaikki olemassa olevat Anunnat suutelivat (hänen) jalkojaan –</p> <p>he kokoontuivat neuvostoonsa osoittamaan alamaisuuttaan.</p> <p>... seisoivat ... kumartuivat (sanoen:) "Tämä on kuningas!"</p> <p>... hänen isänsä täyttyivät (Mardukin) loisteliaisuudesta; [(<i>Marduk</i>⁹⁷)] pölyisenä kaksintaistelusta⁹⁷</p> <p>kuunteli ja ...</p> <p>... sypressi(öljyllä) ... (voiteli) kehonsa pehmeäksi. (Marduk) puettiin ruhtinaalliseen kankaaseen (ja) pelottavaan kruunuun – kuninkaalliseen melammūnsa.</p> <p>Hän nosti nuijansa ja tarttui siihen oikealla kädellään,</p> <p>... hän piti vasemmassa (kädessään);</p> <p>... hän asetti (alas) jalkoihinsa,</p>
---	---

94 Viittaa mahdollisesti tähtikuvioiden luomiseen. Skorpioni (skorpionimies), härkä (härkämies) jne.

95 Kirj. "pesemään pois".

96 SAACT V: translitteraatio: [x]-BI-KU SIG₅-E, ehkä mahdollisesti i(b)²-bi-ku dumq(SIG₅)-e; /i+nbik+ū/ < *nabāku* 'tuoda sisään' ja sum. sag₁₀(SIG₅ = IGI.ERIM₂) > *dumqu* 'hyvä asia' (ehkä viittaa lahjaan?). Tulkinta on kuitenkin hankala, koska verbi on harvinainen ja viittaa normaalesti elollisten olentojen tuomiseen tai saattamiseen. Tulkinta on joka tapauksessa järkeenkäypä seuraavan rivin kanssa.

97 Täydennys on puhdas arvaus.

<p>iškun eli x [...]</p> <p>100 ušpar šulme u tašme iduššu ilul</p> <p>ultu melammê [...]</p> <p>azamiššu Apsî rašubti u[zīn...]⁹⁸</p> <p>šūšub kīma [...]</p> <p>ina emāšī aštīšu [...]</p> <p>105 ina simakkīšu [...]</p> <p>ilāni mala bašū [...]</p> <p>Lahmu u Lahāmu [...]</p> <p>īpušūma pāšunu izakkarū an ilāni Igigi</p> <p>pānāma Marduk māru naramni</p> <p>110 inanna šarrakun qibītsu qālā</p> <p>šanīš izzakrūma iqbû puḥuršun</p> <p>Lugal-dimmer-ankia zikrāšu šuāšu tiklāšu</p> <p>enūma ana Marduk iddinū šarrūta</p> <p>ka'inimmak dumqi u tašmê šuāšu izzakrū</p> <p>115 ultu ūmi atta lū zāninu parakkīni</p> <p>mimmū atta taqabbū i nipuš nīni</p> <p>Marduk pāšu ēpušma iqabbi</p> <p>ana ilāni abbēšu amātum izakkar</p> <p>elēnu Apsî šubat ḥašmāni</p> <p>120 miḥḥit Ešarra ša abnū anāku elkun</p> <p>šapliš Ašrāta udannina qaqqarša</p> <p>lūpušma bītam lū šubat lalēa</p> <p>qerbuššu māḥāzāšu lušaršidma</p>	<p>hän asetti ylös ...</p> <p>Hän asetti hänen "terveyden ja rukouksen" valtikkansa ripusti <i>kylkeensä</i>.</p> <p>Sen jälkeen kun melammū...</p> <p>Hänen säkkinsä, pelottavan Apsūn hän [koristi] ...</p> <p>hänet pantiin istumaan (<i>valtaistuimelleen</i>) kuin ...</p> <p>hänen valtaistuinhuoneessaan ...</p> <p>hänen cellassaan⁹⁹ ...</p> <p>kaikki olemassa olevat jumalat ...</p> <p>Lahmu ja Lahāmu ...</p> <p>avasivat suunsa ja puhuttelivat Igigi-jumalia:</p> <p>"Ennen Marduk (oli) meidän rakastettu poikamme, (mutta) nyt hän on kuninkaamme! Totelkaa hänen käskyään!"</p> <p>Seuraavaksi, he puhuivat ja julistivat neuvostolleen:</p> <p>"Hänen nimensä olkoon Lugal-dimmer-ankia¹⁰⁰! Luottakaa häneen!"</p> <p>Nyt kun Mardukille oli annettu kuninkuus, he lausuiivat hänelle hyväntahtoisuuden ja menestyksen siunauksen:</p> <p>"Tästä päivästä lähtien sinä tulet olemaan meidän pyhättöjemme <i>kunnossapitäjä</i>, mitä ikinä sinä pyydätkään, me toteutamme sen!"</p> <p>Marduk antoi äänensä ja sanoi – osoitti sanansa jumalille, esi-isilleen sanoen:</p> <p>"Apsūn, <i>ḥašmāni</i>-kivisen¹⁰¹ asumuksen ylle, Ešarran eteen, jonka minä loin teille; Ašrātun, (taivaan kosmisen vyöhykkeen) alle jonka maanpinnan tein vahvaksi – (sinne) olen minä rakentava temppelini, ylellisen asumukseni; sen keskelle luon perustukset kulttipaikalle,</p>
---	---

98 Vrt. Lambertin (1998) käännös. Akkadi rekonstruoitu tämän pohjalta.

99 Temppelin sisin osa, jossa jumalpatsas sijaitsi.

100 Sum. "taivaan ja maan jumalten kuningas". Akkadiksi *šarrum ša ilāni šamē u eršetim*.

101 *Ḥašmāni* oli vaaleansinistä tai vihertävää kiveä (CAD H: 142). Viitaa mahdollisesti makeaan veteen.

kummi luddâ lūmur šarrūti
 125 enūma ultu Apsî tillâ ana puḫri
 ašruššu lū nubattakun ana maḫar puḫurkun
 enūma ultu šamāmī turradâ ana puḫri
 ašruššu lū nubattakun ana maḫar puḫurkun

lubbīma šumšu Bābilim bītāt ilānim rabiūtīm

130 nīni qerbuššu nippuš isinnatum

išmū ilāni abbēšu annâ qabâšu

AN [...] ilukama
 eli mimmâ ša ibnâ qātāka
 man[*nu šanûm[?] šalṭa[?] eli*]ka īši

135 eli mimmâ ša ibnâ qātāka
 man[*nu šanûm[?] šalṭa[?] eli*]ka īši
 Bābilim ša tazkura šumāšu
 ašruššu nubattāni idi dārišam

[...] sattukkāni libillūni

140 A[B ...] NI
 manāma šiprīni ša nīni [...]
 ašruššu [...] mānaḫtaš [...]
 iḫdū [...]
 ilāni šunu [...]lušunūti

145 ša īdū[?] [...]šunuti nūra

iptēma pīšu qabâšu E [...]
 [...]šunuti [...]

[...] NU LU ḪU [x]

uškīnušūma ilāni iqabbūšu

150 ana Lugal-dimmer-ankia bēlšunu izzakru:

teen kammioni tunnetuksi (ja) perustan kuninkuuteni.
 Milloin ikinä nousettekaan ylös Apsûsta kokoukseen,
 se olkoon teidän yöpymispaikkanne ennen istuntoa.
 Milloin ikinä laskeuduttekaan taivaista kokoukseen,
 se olkoon teidän yöpymispaikkanne ennen istuntoa.

Täten nimeän sen **Babyloniksi**¹⁰² – suurten jumalten
 kodeiksi!

Me yhdessä teemme siitä kulttijuhlien keskuksen!"

Kuunneltuaan tämän julistuksen, jumalat, hänen esi-
 isänsä (sanoivat):

"jumala[?] ... sinun jumalasi[?] ja

Siihen mitä kätesi loivat,

*ke[*nen toisen valta*] voisi olla [*sinua*
korkeammalla]?*¹⁰³

Siihen mitä kätesi loivat,

*ke[*nen toisen valta*] voisi olla [*sinua korkeammalla*]?*

Babylon, kuten olet antanut sen nimeksi

(on paikka) jonka laitamille (teit meille) ikuisen
 yöpymispaikan.

... toimittakoot säännölliset uhrilahjat!

...

Kuka ikinä tehtävämme, jotka meidän ...

sen paikka ... työnsä ...

... riemuitsevat ...

Jumalat ... he ... heitä ...

joka *tietää[?]* ... heille valon."

(Marduk) avasi suunsa, ... käskynsä –

... heille ...

"..."

Jumalat heittäytyivät maahan osoittamaan kunnioitusta, ja
 sanoivat hänelle,

Herralleen, Lugal-dimmer-ankialle osoittivat (sanansa):

102 *bāb ilim* "jumalan portti" < sum. /ká(n) diġir+ak/ (sama merkitys).

103 Akkadin rekonstruktio on puhdas arvaus. SAACT V kääntää "qui, plus que toi, aurait [autorité]?".

panāma bēlum māru naramni
 inanna šarrāni it[pēšu *qitbissu[?] i[?] niqīl[?]*]
 ša šiptu [*ellu[?]*] uballitūni
 [nāši ša] melammê miṭṭi u ušpāri
 155 [ša *īdū* ka]la ummānūtum
 līpuš ešrē[ti ...]MEŠ nīnu

"Ennen Herra (Marduk) oli rakastettu poikamme,
 nyt hän on kuninkaamme! Vii[sas (mies),
noudattakaamme hänen käskyään[?]]¹⁰⁴;
 (hän) jonka [*pyhä[?]105*] loitsu antaa meille elämän.
 Melammûn, (pyhän) nuijan ja valtikan [*kantaja[?]106*]!
 [(hän) *joka tuntee[?]107* kaik]ki[?] (taiteet ja) tietet
 Tehköön hän suunnitelmat, [*ja me panemme ne
 täytäntöön[?]*] itse!¹⁰⁸"

104 Akkadin rekonstruktio on puhdas arvaus rivin V 110 perusteella.

105 Puhdas arvaus.

106 Puhdas arvaus. Voi hyvin olla myös *bēlum*, *šarrum* tai muu Mardukiin liitettävä termi.

107 Puhdas arvaus, joka perustuu rivin V 152 viittaukseen "viisaana miehenä". Luonnollisesti tähän sopisi moni muukin vaihtoehto. En tiedä yhdistetäänkö tällaista epiteettiä Mardukiin toisaalla.

108 Rikkoutuneen osan käännös on puhdas arvaus. Todennäköisesti kuitenkin jumalat sanovat olevansa Mardukin suunnitelmien toimeenpanijoita (vrt. V 116) tai ehkä orjia (ARAD₂.MEŠ). MEŠ saattaa olla myös osa logogram-mijonoa ĜEŠ.ĤUR.MEŠ "suunnitelmat".

TAULU VI

<p>1 Marduk zikri ilāni ina šemīšu ubbal libbašu ibannâ niklātē epšu pīšu ana Ēa iqabbi ša ina libbīšu uštāmu inamdin milku</p> <p>5 dāmī lukšurma ešmēta lušabšima lušzizma Lullû lū amēlu šumūšu lubnima Lullû amēlu lū endu dullu ilānima šunu lū pašhū lušannima alkakāt ilāni lū nakkil</p> <p>10 istēniš lū kubbutūma ana šina lū zizu īpulšūma Ēa amātu iqabbišu aššu tapšuhūti ša ilāni ušannaššu tēmu linnadnamma ištīn aḥūšun šū li' abbitma nīšī lippatqū</p> <p>15 liḫhurūnimma ilāni rabūti ša anni linnadinma šunu liktunnū Marduk upaḥḫirma ilāni rabūti tābiš uma' ar inamdin tērtī epšu pīšu ilāni upaqqūšu</p> <p>20 šarrum ana Anunnakī amāta izakkar lū kīnamma maḥru nimbukun¹¹⁰ kīnāti atama inimma ittīja mannūma ša ibnū tuquntu Tiāmat ušbalkituma ikšuru tāḫāzu</p> <p>25 linnadnamma ša ibnū tuquntu</p>	<p>Kuunneltuaan jumalten sanaa, Marduk kantoi mielessään ajatusta luoda ihmeellisiä asioita. Hän avasi suunsa (ja) sanoi Ealle – antoi neuvoja hänelle siitä, mitä hän oli mielessään suunnitellut:</p> <p>"Aion koota yhteen veren ja luoda luun, pystytän Lullûn¹⁰⁹, jonka nimi olkoon '<i>Ihminen</i>', aion luoda Lullûn – ihmisen – jonka harteille langetettakoon jumalten työ, (jotta) he voivat saada levon. Muutan <i>kekseliäästi</i> jumalten teitä; heitä kunnioitettakoon yhtenä, vaikka he tulevat seisomaan kahtena!"</p> <p>Ēa vastasi, sanoi sanansa koskien jumalten lepoa, toisti <i>ajatuksensa</i> hänelle:</p> <p>"Annettakoon yksi heidän (jumalten) veljistään; tuhoutukoon hän, jotta ihmiset voivat syntyä. Kokoontukoot mahtavat jumalat yhteen ja se, joka on <i>syyllinen</i> luovutettakoon, jotta (ihmiset) voidaan luoda pysyviksi!"</p> <p>Marduk kokosi yhteen suuret jumalat hän komensi miellyttävästi, antoi määräyksensä; hän puhui jumalten ollessa kuuliaisina hänelle, Kuningas puhui sanansa Anunnakī-jumalille:</p> <p>"(Jos) teidän edellinen lausuntonne oli totta, <i>vannokaa se valana minulle!</i>¹¹¹ Kuka oli se, joka <i>lietsoi</i> sotaa, yllytti Tiāmatin kapinoimaan ja järjesti taistelun? Luovutettakoon hänet, joka pani alkuun sodan,</p>
--	--

109 Kirj. "alkuihminen" < Sum. **lú-ùlu**.

110 Dissimilaatio sanasta *nību* 'puhe' > *nībukun* > *nibbukun* > *nimbukun*.

111 Kirj. "lojaalisuus, puhu(kaa) lausunto minun kanssani"

	arnuššu lū ušašša pašāhiš tušbā	(jotta) voin määrätä hänelle rangaistuksen! Muut saatte istua rauhassa."
	īpulušumma Igigī ilāni rabūti ana Lugal-dimmer-ankia malik ilāni bēlāšun	Igigit, suuret jumalat vastasivat hänelle, Lugal-dimmer-ankialle, heidän kuninkaalleen, herralleen:
	Qinguma ša ibnū tuquntu	"Se oli Qingu, joka lietsoi sodan,
30	Tiāmat ušbalkituma ikšuru tāḫāzu	yllytti Tiāmatin kapinaan ja järjesti taistelun."
	ikmūšuma maḥris Ēa ukallūšu annam īmedūšuma dāmēšu iptar'ū	He sitoivat hänet ja pitelivät tätä Ean edessä. He langettivat hänelle rangaistuksen, viilsivät auki tämän valtimot.
	ina dāmēšu ibnā amēlūtu īmid dulli ilānima ilāni umtaššir ultu amēlūtu ibnū Ēa eršu	Hänen verestään (Ea) loi ihmiskunnan, langetti (sille) jumalten työn ja antoi jumalille vapauden. Kun viisas Ēa oli luonut ihmiskunnan,
35	dullu ša ilāni īmiduni šāšu šipru šū lā naṭū ḥasāsīš ina nīklāti ša Marduk ibnā Nudimmud	hän langetti jumalten työn sen harteille – (teki) teon joka on mahdoton ymmärtää; Nunimmud teki luomistyönsä ihmeellisesti kuin Marduk!
	Marduk šarrum ilāni uza' iz	Marduk, kuningas jakoi jumalat (kahteen ryhmään) –
40	Anunnakī gimratsunu eliš u šapliš u'addi ana Ānim tēretuš našāru ḥamšet šuši (=300 ¹¹²) ina šamē ukīn maššartu uštašnima alkākat eršetim u' aššir ina šamē ū eršetim nēru (=600 ¹¹³) uštēšib	kaikki Anunnat ylös ja alas! Hän <i>määräsi</i> Ānulle, hänen määräystensä tarkkailijoiksi 300 (Anunnakīa) taivaaseen; hän muodosti heistä kaartin. Seuraavaksi hän saattoi päätökseen maan järjestyksen; taivaaseen ja maahan hän pani istumaan 600 (Anunnaa).
45	ultu tēretī napharšina uma' iru ana Anunnakī ša šamē u eršetim uza' izu isqatsun Anunnakī pāšunu īpušumma ana Marduk bēlīšunu šunu izzakrū	Kun hän oli saanut valmiiksi kaikki määräykset (ja) jakanut Anunnat (kahteen) osaan, taivaaseen ja maahan, Anunnakī-jumalat avasivat suunsa, he puhuivat Mardukille, heidän herrallensa:
	inanna bēli ša šubarrāni taškunuma	"Nyt, herra, joka olet tehnyt vapautemme todeksi,
50	minū dumqāni ina maḥrīka	<i>minkä hyvän vastapalveluksen voimme tehdä sinulle</i> ^{114?}
	i nīpuš parakki ša nabū zikiršu kummukku lū nubattani i nušapših qerbuš	Tehkäämme <i>pyhättö</i> ¹¹⁵ , joka on kutsuttu nimeltä. Kammiosi olkoon meidän lepopaikkamme, levätkäämme sen suojassa.

112 Kirjoitettu 5 60, koska mesopotamiassa käytettiin tuolloin seksagesimaalista numerojärjestelmää: 6 * 50 = 300.

113 Marduk jakoi taivaaseen ja maahan 300 Anunnakīa kumpaankin. Ilmeisesti "ersetu" viittaa tässä manalaan tai Apsūun, vrt. V 125. Akkadin *nēru* < Sum. **ġéšd'-ū** "60*10"

114 Kirj. "mikä on hyvä tekomme sinun edessäsi?"

115 Voidaan kääntää myös "alttari" tai "valtaistuinsali" < sum. **barag**.

	i niddi parakku nēmeda ašaršu ina ūmi ša nikaššada i nušapših qerbuš	Perustakaamme pyhättöön <i>koroke valtaistuimellesi</i> , (ja) sinä päivänä kun saavumme sinne, levätkäämme sen suojassa."
55	Marduk annītu ina šemēšu kīma ūmi immeru zīmūšu ma'diš	Kuultuaan tämän, Marduk loisti kirkkaana kuin päivä, säkenöiden suunnattomasti. (Hän sanoi:)
	epšāma Bābilim ša tērēša šipiršu libnatsu lippatiqma parakka zuqra	"Rakentakaa Babylon, toteuttakaa se <i>minkä halusitte</i> ; valettakoon sen savitiilet; ja <i>rakennettakoon</i> ¹¹⁶ pyhättö korkeaksi!"
60	Anunnakī itrukū alla šattu ištāt libittāšu iltabnū šanītu šattum ina kašādi ša Esagil miḥrit Apsī ullū rēšīšu	Anunnat <i>heiluttivat</i> hakkuja ¹¹⁷ , yhden vuoden ajan he tekivät savitiiliä. Seuraavan vuoden saapuessa Esagilin, Apsūn kaltaisen (temppelin) huipun he nostivat korkeuksiin –
	ibnūma ziqqurāt Apsī elīte ana Ānim Enlil Ēa u šāšu ukinnū šubtu	he rakensivat Apsūn zikkuratin korkeaksi! He tekivät sen pysyväksi asumukseksi Anulle, Enlilille, Ēalle ja hänelle itselleen.
65	ina tarbāti maḥaršunu ūšibamma šuršiš Ešarra inaṭṭalu qarnāšu	Hän (Marduk) istui majesteettillisesti heidän edessään, hän tarkkaili Ešarran <i>sarvia</i> sen perustuksissa.
	ultu Esagil īpušū šipiršu Anunnakī kalīšunu parakkīšunu ibtašmū ḥamšet šuši (=300) Igiḡī ša šamāmā u nēru (=600) ša Apsī kalīšunu paḥrū	Kun he olivat saaneet päätökseen Esagilin rakennustyöt, kaikki Anunnat rakensivat heidän omat pyhättönsä. 300 taivaiden Igiḡiä ja 600 Apsūn (jumalaa), kaikki heistä kokoontuivat yhteen.
70	bēlum ina parak šīri ša ibnū šubatsu ilāni abbēšu qerētāšu uštēšib	Mahtavaan pyhättöön, jonka he olivat rakentaneet, Herra (Marduk) pani jumalat, hänen esi-isänsä istumaan juhla- aterialle, (ja sanoi:)
	annam Babīli šubat narmēkun nugā ašruššu ḥidūtāšu tišbāma	"Tämä on Babylon, teidän rakastettu asumuksenne! laulakaa iloisesti tässä paikassa, istukaa alas riemuiten!"
75	ūšibūma ilāni rabūti šarbāba iškunū ina qerēti ūšbū ultu nigūtu iškunū qerebšu	Suuret jumalat istuivat alas, kolpakot asetettiin <i>esille</i> ja he istuivat juhla-aterialle. Kun he olivat juhlineet iloisesti ¹¹⁸ ,

116 Kirj. "rakentakaa".

117 Ei ole selvää, pitäisikö tämä tulkita "Anunnat panivat ihmiskunnan *heiluttamaan* hakkuja", sillä Ēa oli juuri vapauttanut jumalat työnteosta.

118 Kirj. "sen jälkeen kun he olivat asettaneet iloisen juhlinnan keskelleen"

<p>ina Esagil rašbi ītepušū šunu taqribtu</p> <p>kunna tēretī napharsina ušurātē</p> <p>manzaz šamē u eršetim uza ’’izu ilāni gimrasun</p> <p>80 ilāni rabūti ḥamšatsunu ūšibūma</p> <p>ilāni šīmāti šebēšunu ana purussī uktinnū</p> <p>imḥurma bēlum qašta kakkāšu maḥaršun iddi</p> <p>sapāra ša ītepušu īmurū ilāni abbēšu</p> <p>īmurūma qašta kī nukkulat binūtu</p> <p>85 epšet ītepušu inaddū abbēšu</p> <p>iššima Ānum ina puḥur ilāni iqabbi</p> <p>qašta ittašiq šī lū mārtija</p> <p>imbima ša qaštam kiām šumīša</p> <p>iṣu arik lū ištēnumma šanū lū kašid</p> <p>90 šalšu šumša qaštu ina šamē ušapi</p> <p>ukīnma gišgallaša itti ilāni aḥēša</p> <p>ultu šīmāti ša qasti išīmu Ānum</p> <p>iddima kussā šarrūti ša ina ilāni šaqāta</p> <p>Ānum ina puḥur ilāni šuāša ultēšibši</p> <p>95 ipḥurūnimma ilāni rabūti</p> <p>šimat Marduk ullū šunu uškinnū</p> <p>uzakkirūma ana ramānīšunu arāru</p> <p>ina mē u šamni itmū ulappitum napšāti</p> <p>iddinūšumma šarrūtu ilāni epēša</p> <p>100 ana bēlut ilāni ša šamē u eršetim šunu</p> <p>uktinnūšu</p> <p>ušātir Anšār Asallūḫi ittabi šumāšu</p>	<p>he pitivät jumalanpalveluksen pelkoa herättävässä Esagilissa.</p> <p>Kaikki määräykset ja suunnitelmat tehtiin pysyviksi; Taivaan ja maan asemat jaettiin jumalten kesken: Viisikymmentä suurta jumalaa ottivat vastaan istumapaikkansa; viisi kohtaloiden jumalaa säädettiin ikuisesti määräämään (kohtalot).</p> <p>Herra (Marduk) vastaanotti jousen, hänen aseensa ja asetti sen heidän eteensä:</p> <p>Jumalat, hänen (esi-)isänsä näkivät (sota)verkon, jonka hän oli (itse) tehnyt; ja näkivät kuinka taidokkaasti (tehty) oli hänen jousensa muoto.</p> <p>Hänen (esi-)isiensä ylistäessä hänen tekemiään (aseita), Anu nousi ylös neuvostossa ja puhui jumalille, hän suuteli jousta (sanoen:) "Tämä olkoon tyttäreni!" Hän nimesi jousen: "Pitkä tikku" oli ensimmäinen nimi; "valloittaja"¹¹⁹ toinen, sen kolmas nimi oli "Jousitähti" ja hän laittoi sen loistamaan taivaalle.</p> <p>Hän asetti sen <i>taivaallisen sijainnin</i> veljiensä, jumalten rinnalla.</p> <p>Kun Anu oli määrännyt jouselle kohtalon, hän pystytti maahan kuninkaallisen valtaistuimen, joka oli <i>mahtava</i> (jopa) jumalille; Anu asetti sen jumalten neuvoston keskelle.</p> <p>Suuret jumalat kokoontuivat. He ylensivät Mardukin kohtalon ja osoittivat kunnioitustaan (kumartaen).</p> <p>He manasivat itselleen kirouksen, ja sekoittivat vettä öljyyn ja valelivat sillä kurkkunsa. He antoivat Mardukille <i>kuninkaallisen vallan</i>¹²⁰ (jumalia kohtaan); he julistivat hänelle taivaan ja maan jumalten ikuisen herruuden.</p> <p>Anšar ylensi (Mardukin), antoi hänelle nimen Asallūḫi (ja julisti:)</p>
--	--

119 Voidaan kääntää myös "perille pääsijä" ts. "se joka osuu kohteeseensa".

120 Kirj. "he antoivat hänen toteuttaa kuninkuutta jumaliin".

ana zikrīšu qabê i nilbin appa
 epšu pīšu ilāni lipiqqūšu
 qibītuššu lū šūturat eliš u šapliš
 105 lū šušqīma māru mutīr gimillīni
 ēnussu lū šūturat šānina aj irši
 līpušma re'ūt šalmāt qaqqadīm binātūšu
 aḥrātaš ūmi lā mašê lizakkira alkatsu
 likīn ana abbēšu nindabê rabūtu
 110 zāninussun līpuša lipaqqīda ešressun
 lišēšin qutrinni tāsina lišrišša
 tamšil ina šamê īteppuš ina eršetim lippuš
 li'addima šalmāt qaqqadīm palāḥiššu
 ba'ulātum lū ḥissusa ilāšina lizzakra
 115 epšu pīšu ištāriš lišiqqa
 nindabê linnašā ilāšina ištāršin
 aj immaššā ilāšina likilla
 mātišina lištēpā parakkišina lītepša
 lū zizama šalmāt qaqqadīm ilāni
 120 nāši mala šumi nimbū šū lū ilni
 i nimbēma ḥaššā šumēšu
 alkatus lū šupātu epšētuš lū mašlat
 Marduk ša ultu šitīšu imbūšu abūšu Ānum
 šākin mirēti u mašqīti muṭaḥḥīdu urīšun

"Sanoessamme ääneen hänen nimensä, osoittakaamme alamaisuuttamme!
 Jumalat olkoot kuuliaisina hänen käskyilleen (ja)
 hänen komentonsa olkoon ylivertainen korkeuksissa ja alhaalla!
 Ole ylistetty, poika, meidän kostomme toteuttaja!
 Hänen herruutensa olkoon ylivertainen, älköön hänellä olko vastustajaa!
 Toimikoon hän *ihmiskunnan*¹²¹, luomuksensa paimenena;
 kertokoon hän teoistaan tulevina päivinä, älköön (häntä) ikinä unohdettako!
 Luokoon hän ylenpalttisesti ruokaa hänen (esi-)isilleen;
 toimittakoon hän tarvikkeita ja pitäköön huolen heidän pyhätoistänsä!
 haistakoon hän suitsukkeet ja iloitkoon *heidän (temppeliensä) ylläpidosta*.
 Tehköön hän maalle samoin, kun hän on tehnyt taivaalle;
 laittakoon hän *ihmiskunnan* palvomaan häntä!
 Ihmisten tulee muistaa ja puhua jumalilleen;
 (Mardukin) käskystä heidän *tulee ylistää jumalattariansa* (ja)
 viedä *ruokauhreja* jumalille ja jumalattarilleen.
 Älköön (jumalia koskaan) unohdettako, säilyttäkööt he jumalansa!
 Tehköön (ihmiskunta jumalansa) näkyviksi maassansa ja rakentakoon (heille) heidän pyhättönsä!
 Jos ihmiskunta jaettaisiin (kuten) jumalat;
 millä nimellä häntä kutsummekaan, hän on meille meidän (*ainoa*²) jumalamme!¹²²
 Lausukaamme (ääneen) hänen viisikymmentä nimeään (jotta) toisimme julki hänen *tiensä*, ja samoin hänen tekonsa!"

(1) **Marduk!** (Nimi) jonka syntymästään hänen esi-isänsä Anu antoi hänelle;

joka asetti paikoilleen laidunmaat ja vedenhakupaikat, joka laittaa hevostallit kukoistamaan;

121 Termi *šalmāt qaqqadīm* 'mustapäiset' viittaa mielestäni Mesopotamian asukkaisiin. Termi on lainattu sumerilaisilta, jotka käyttivät sitä itsestään: **saĝ-ĝi-ga**.

122 Kirj. "meille, kaikilla nimillä (joilla) me nimeämme (hänet), hän olkoon meidän jumalamme!"

- 125 ša ina kakkīšu Abūbi ikmū šāpūti
ilāni abbēšu tīru ina šapšāqi
lū māru Šamši ša ilāni nebū šuma
ina nurīšu namri littallakū šunu kajjan
nišī ša ibnū šikitti napšu
- 130 dulli ilāni īmidma šunu ippašhū
banū abātu napšura enēna
lū bašīma nannūššu lū naplusu šunu šāšu
- Marukka lū ilu banūšunu šuma
- muṭṭb libbī Anunnakī mušapšihū Igiḡ
- 135 Marutukku lū tukultu māti āli nišīšu
šāšūma litta'idaššu nišī aḥrātaš
- Meršakušu ēziz u muštāl sabus u tār
rapāš libbāšu lā'it karassu
- Lugal-dimmer-ankia šumšu ša nimbū puḥurni
- 140 zikrī pīšu nušašqū eli ilāni abbēšu
lū bēlu ilāni šamē u eršetim kalīšun
šarru ana taklīmīšu ilāni lū šu'durū eliš u šapliš
- Nari-lugal-dimmer-ankia šumšu ša nizkur āšir
ilāni kalāma
ša ina šamē u eršetim ittaddū šubatni ina pušqi
- 145 ana Igiḡ u Anunnakī uza'izu manzāzu
- joka aseellaan Vedenpaisumuksella alisti viholliset;
joka pelasti jumalat, hänen esi-isänsä vastoinkäymisiltä.
Hän on totisesti Šamašin poika, jumalista loistokkain;
kävelkööt he hänen kirkkaassa valossaan ikuisesti!
Ihmisille, jotka hän loi – eläville olennoille –
hän langetti jumalten työn, (jotta jumalille) suotiin lepo.
Luominen, tuhoaminen, armahtaminen, rankaiseminen:
olkoon jokainen niistä hänen komennossaan; *luokoot (ihmiset) silmänsä häneen!*
- (2) **Marukka!** (Tämä) nimi olkoon jumala joka loi heidät;
joka helpotti Anunnakī-jumalten oloa, joka antoi Igiḡeille levon.
- (3) **Marutukku**¹²³ olkoon hänen maansa, kaupunkinsa ja kansansa luottamus;
(hänen kansansa) olkoon kuuliainen hänelle ikuisesti.
- (4) **Meršakušu**¹²⁴! Vihainen mutta harkitsevainen, raivokas mutta leppyväinen;
Syvä on hänen sydämensä, ymmärtäväinen hänen mielensä.
- (5) **Lugal-dimmer-ankia!** Nimi, joka julistimme yhdessä, jonka käskyt ylensimme hänen esi-isiänsä korkeammalle.
Olkoon hänen kaikkien taivaan ja maan jumalten herra;
Kuningas jonka *ilmestyksiä kohtaan* jumalat korkeuksissa ja alhaalla *osoittavat jumalanpelkoa*.
- (6) **Nari-lugal-dimmer-ankia**¹²⁵! Nimi jonka kutsuimme, kaikkien jumalten ohjeistaja;
joka taivaassa ja maassa perusti asumuksemme vaikeuksista;
(ja) jakoi asemat Anunnakī- ja Igiḡ-jumalille.

123 Kyseessä on sanaleikki sanojen sumerilaisilla ääntöasuilla ja merkkien vaihtoehtoisilla lukutavoilla: *tukultu* < Sum. **tukul**; *mātu* < sum. **ma**; *ālu* < sumES. **uru**; kansaa **un** tarkoittavalla sumerilaisella kirjoitusmerkillä on myös lukuasu **ūku**. Näin ollen siis Marutukun epiteetti *tukultu māti āli nišīšu* on muodostettu nimessä esiintyvistä tavuista: **ma-uru-tukul-ūku**. (kts. Lambert; Danzig).

124 Danzig (2013: 38) esittää, että nimi koostuu sumerilaisista sanoista **mer** + **šā...kūš-ū** "raivokas + leppyväinen". Mielestäni yhdysverbi **šā...kūš-ū** voidaan edelleen jakaa komponentteihin, jolloin neljä sumerilaista sanaa voidaan yhdistää koko epiteettiin: **mer-šag₄-kūš-ū**, luettuna sumerilaisten kirjoitusmerkkien lukutavoista kirjaimellisesti "myrsky+sydän/mieli+raivoisa+nukkua/levätä", jotka melko varmasti viittaavat epiteetin sanoihin **mer** ~ "vihainen", **šag₄** ~ "harkitsevainen", **kūš** = **sumur** "raivokas" ja **ū** ~ "leppyväinen".

125 Pitäisi ehkä lukea Nade-lugal-dimmer-ankia "Lugal-dimmer-ankian neuvonantaja". Alkuosa sumerin yhdysverbistä **na ... deg₆(RI)** 'neuvoa'.

ana šumēšu ilāni lištariḅu linušū ina šubtī	Hänen nimiensä edessä vapiskoot ja täriskööt jumalat asumuksissaan!
Asallūḫi šumšu ša imbūšu abūšu Ānum šū lū nūru ša ilāni geštu dannu ša kīma šumīšūma Lamassi ili u māti 150 ina šašmē dannī ṭeru šubatni ina pušqi	(7) Asallūḫi ¹²⁶ ! Nimi jonka hänen esi-isänsä Anu lausui! Hän on totisesti jumalten valo, mahtava johtaja; joka nimensä mukaisesti on jumalan ja maan suojeleja ¹²⁷ ; joka <i>voimakkaassa</i> kaksintaistelussa pelasti asumuksumme vaikeuksilta.
Asallūḫi-diġir-namtila šaniš imbū ilu mušneššu ša kīma binūtīšuma ikširu kalū ilāni abtūti bēlum ša ina šiptīšu elletim uballiṭu ilāni mītūti mu'abbīt egrūti zā'irī i nīpuš	(8) Asallūḫi-diġir-namtila ! (Nimi) jonka he antoivat (hänelle) toisena; jumala joka ylläpitää elämää; joka <i>luonteensa</i> mukaisesti <i>elvytti</i> sukupuuton partaalla olleet jumalat. Herra joka pyhällä taiallaan herätti jumalat kuolleista! Ylistäkäämme kieroutuneiden vihollisten tuhoajaa!
155 Asallūḫi-diġir-namru ša innabū šalšiš šumšu ilu ellu mullilu alakṭīni	(9) Asallūḫi-diġir-namru ! (Nimi) jonka he antoivat (hänelle) kolmanneksi; Pyhä jumala joka pyhittää meidän tiemme!
šalšu šumīšu imbū Anšār Laḫmu u Laḫāmu ana ilāni mārēšu šunu izzakrū 160 kī našīma attunu šumīšu zukrā	Hänen kolme nimeään ovat Anšarin, Laḫmun ja Laḫamun antamia, he puhuivat pojilleen, jumalilleen: "Hänen noustessa; lausukaa hänen nimensä!"
iḫdūma ilāni išmū siqaršun ina Upšu-Ukkinnaki uštadīnū šunu milkatsun ša māru qarradu muṭīr gimillīni nīnu ša zānīni i nulli šumšu	Jumalat iloitsivat kuullessaan heidän sanansa, Upšu-Ukkinassa he antoivat neuvojaan toisilleen: "Poikamme – sankarin – kostomme toteuttajan, korottakaamme huolehtijamme nimi!"
165 ušībūma ina ukkinšunu inambū šīmāšu ina mēsī nagbāšunu uzakkirūni šumšu	He istuivat neuvostoonsa ja nimesivät kohtaloita, riiteissään he kaikki lausuiivat hänen nimeään:

126 Nimen etymologia on kyseenalainen. Loppuosa juontaa juurensa todennäköisesti sumerin sanaan **luḫ** 'pestä; puhdistaa'.

127 *Lamassu* < sum. **lama(d')**, siivekäs leijonanvartaloineen ihmispäinen suojelehenki. Kuuluisimmat Lamassuja esittävät patsaat vartioivat Babylonin portteja.

TAULU VII

Danzig (2013) on kattavahko katsaus Mardukin 50 nimen alkuperiin ja niihin liittyviin sanaleikkeihin. Siteeraan ja annan ehdotuksia vain muutamille mainituista nimistä, koska kaikista keskusteleminen alaviitteessä ei ole mielekäästä.

1	<p>Asare šarik mērestī ša ešrata ukinnu bānū še'am u qê mušēšū urqīti</p> <p>Asar-alim ša ina bīt milki kabti šūturu milikšu ilāni utaqû adīršu aḫzū</p>	<p>(10) Asare! Viljelyksen siunaaja, joka <i>suunnittelee pellot</i> Viljan ja kuitukasvien luoja, joka laittaa kasvillisuuden kukoistamaan.</p>
5	<p>Asar-alim-nuna karūbu nūr abi ālidīšu muštēšir tēret Ānim Enlil Ēa u Ninšiki šūma zāninšunu mu'addū isqīšun ša šukussu ḫegalla uššapu ana māti</p> <p>Tutu bān tēdištīšunu šūma</p>	<p>(11) Asar-Alim! Jonka (sana) on painava neuvonantajain talossa, jonka neuvot ovat ylitsepursuvia! Jolle jumalat ovat kuuliaisia ja pelosta kankeita.</p> <p>(12) Asar-alim-nuna! Kunnioitettu. Esi-isiensä – hänen luojaensa valo; joka määrittelee Anun, Enlilin ja Ean – Ninšikun määräykset. Hän on heidän (temppelin)huoltajansa, joka luovuttaa heidän <i>ruokauhrinsa</i>; (hän), jonka kruunu moninkertaistaa maan yltäkylläisyyden.</p>
10	<p>līlil sāgīšunūma šunu lū pašḫū</p> <p>libnīma šipta ilāni līnuḫū aggīš lū tebū linē'ū irātsun lū šušqūma ina puḫur ilāni abbēšu mamman ina ilāni šu'āšu lā umtaššalšu</p>	<p>(13) Tutu¹²⁸! Hän, joka <i>toteutti</i> (jumalten) uudistumisen; Hän puhdistakoon heidän pyhättönsä, jotta (jumalat) voivat levätä. Tehköön hän loitsun, jotta jumalat saavat rauhoittua: jos he vihastuvat, he <i>leppyvät</i>. Olkoon hän mahtavin jumalten, esi-isiensä neuvostossa. Älköön kukaan jumalista tehkö itseään tasa-arvoiseksi hänen kanssaan!</p>
15	<p>Tutu-Zi'ukkina napišti ummānīšu ša ukinnu ana ilāni šamāmē ellūti alkatsun išbatūma u'addū manzāssun aj immāši ina apāti epšētāšu likilla</p>	<p>(14) Tutu-Zi'ukkina¹²⁹! Väkijoukkojen elämä. Joka perusti pyhät taivaat jumalille; joka piti käsissään heidän <i>kulkuaan</i> – määritti heidän asemansa. Älköön väkijoukko unohtako häntä, muistakoot¹³⁰ he hänen tekonsa!</p>

128 Mahd. sumerin verbistä **(u)tu(d)** "synnyttää" > "synnyttävä". Kts. myös Danzig (2013).

129 **zi** "elämä" + **unken** "neuvosto" > "joka synnyttää elämän neuvostolle?"

130 Kirj. "pitäköön kiinni"

Tutu-Ziku šalšiš imbû mukîl tēlilti	(15) Tutu-Ziku ¹³¹ ! (Nimi) jonka he antoivat kolmanneksi, joka pitää yllä rituaalista puhtautta.
20 il šāri t̄abi bēl tašmē u magāri mušabši šimrī u kubutē mukīn ḥegalli ša mimmāni Iṣu ana ma'dē utirru ina pušqi dannī nīšinu šāršu t̄abu liqbû litta'idū lidlulā dalīlīšu	Miellyttävän tuulen jumala; Herra joka kuuntelee ja hyväksyy rukouksia; Rikkauksien ja vaurauksien luoja, joka tekee pysyväksi yltäkylläisyyden. (Hän) joka muunsi kaikki <i>toiveemme</i> paljoudeksi, jonka miellyttävä tuuli <i>haistoi</i> (meidän olevan) suuressa vaarassa. Puhukoot he hänen ylemmydestään, veisatkoot hänen ylistyksiään!
25 Tutu-Agaku ina rebī išarriḥu abrāte bēlum «ša» šiptu elletim muballit mīti ša an ilāni kamūti iršū tadjāru abšāna endu ušassiku eli ilāni nakirīšu ana padīšunu ibnū amēlūtu	(16) Tutu-Agaku ¹³² ! Neljänneltä (nimeltään), (joka) tekee ihmiskunnasta suurenmoisen! Pyhän loitsun herra, kuolleiden herättäjä; joka vapautti noituudella sidotut taivaan jumalat; (hän) joka poisti ikeen jumalten, hänen vihollistensa yltä; (hän) joka vapautti heidät, (ja) loi ihmiskunnan.
30 rēmēnū ša bulluṭtu bašū ittīšu likūnāma aj immašā amātušu ina pī šalmat qaqqaḏim ša ibnā qātāšu	Armollinen, jolla on voima tehdä eläväksi; Olkoon hänen sanansa ikuinen; älköön sitä unohdettako ihmisten suista, jotka hän omin käsineen loi.
Tutu-Tuku ina ḥašši tāšu ellu pāšina littabbal ša ina šiptīšu elletim issuḥu nagab lemnūti	(17) Tutu-Tuku ¹³³ ! Viidenneltä (nimeltään); kannettakoon hänen pyhää taikaansa heidän <i>huulillaan</i> , (hän), joka pyhällä taiallaan <i>repi juurineen irti</i> kaikki pahuuteen (vajonneet).
35 Šazu, mūdē libbī ilāni ša ibarrū karšu ēpeš lemnēti lā ušēšū ittīšu mukīn puḥri ša ilāni muṭṭib libbīšun mukanniš lā māgirī šullulšun rapšu mušēšir kitti nasiḥ itguru dabāba	(18) Šazu ¹³⁴ ! (Hän) joka tuntee jumalten sydämet, joka tutki (Tiämatin?) sisukset! Hän (joka) ei antanut pahantekijöiden paeta; joka muodosti jumalten neuvoston ja teki heidät iloisiksi; joka alisti voittamattomat – (jumalten) laaja <i>suojelija</i> ¹³⁵ . (Hän) joka hallinnoi oikeutta, <i>repii esiin</i> valheellisen todistuksen (oikeiden joukosta); hän jonka paikassa valhe ja totuus erottuvat toisistaan!
40 ša sarti u kittum umtassā ašruššu Šazu(^d MIN)-Zisi mušeppi tēbī šaniš litta'idū	(19) Šazu-Zisi ¹³⁶ ! Ylistäkööt he (tämän nimen) toiseksi;

131 **zi** "elämä" + **ku(g)** "pyhä" > "pyhän elämän synnyttäjä"132 Danzig (2013: 72) ehdottaa etymologiaksi /tu+tu+aga/ < /tu+dug₄+a/ "lausuttu loitsu". Väite perustuu kuitenkin Halloranin sanastoon, jonka etymologiat eivät yleisesti nauti konsensusta. Mielestäni mahdollinen tulkinta on myös **aga kug** 'pyhä kruunu'.133 Etymologia on ilmiselvä: **tu**, **kug** "pyhä loitsu" (Danzig 2013: 74).134 Ilmiselvä etymologia: **šag₄ zu** "joka tuntee mielen/sydämen" (mm. Danzig 2013: 75).

135 Kirj. "katto; päänsuoja".

	mukkiš suḥarratu ina zumur ilāni abbēšu	(hän) joka tukahdutti kapinoineet. (Hän) joka karkotti <i>lamauttavan</i> (pelon) jumalten, hänen esi-isiensä kehoista.
	Šazu-Suḥrim šalšiš nāsiḥ ajjābi gimiršunu ina kakki	(20) Šazu-Suḥrim! Kolmanneksi, joka <i>kitki</i> kaikki viholliset aseella (kuin rikkaruohot);
	musappih kipdīšunu muṭirri šāriš	joka pilasi heidän suunnitelmansa, teki heistä mitättömiä;
45	muballī naphar raggī mala jārūšu ilāni lišdallilū šunu ina puḥri	joka taltutti kaikki pahat; kaikki (jotka vastustivat) häntä. Jumalat riemuitkoot heidän neuvostossaan!
	Šazu-Suḥgurim ina rebī šākin tašmē ana ilāni abbēšu	(21) Šazu-Suḥgurim! Neljänneksi, joka <i>varmisti</i> jumalten, hänen esi-isiensä kuuliaisuuden;
	nāsiḥ ajjābi muḥalliq niprišun	joka tuhosi vihollisen, hävitti heidän jälkikasvunsa;
	musappih epšētišunu lā ezibu mimmēšun	joka pilasi heidän liikkeensä (taistelussa), <i>tekemättä poikkeusta yhdenkään kohdalla</i> ¹³⁷ .
50	lizzakir liqqabi šumšu ina māti	Hänen nimensä olkoon julistettu ja puhuttu (kaikkialla) maassa!
	Šazu-Zaḥrim ina ḥašši lištaddinū arkūtī	(22) Šazu-Zaḥrim! Myöhemmät (sukupolvet) nimetkööt hänet viidenneksi.
	muḥalliq nagab zāmānē lā māgirū kalīšun	(Hän) joka tuhosi kaikki vastustajat – kaikki joita ei (pitänyt pystyä) voittamaan ¹³⁸ ;
	ša naphar ilāni munnabti ušēribu ešrētiš	joka johdatti kaikki <i>paenneet</i> jumalat pyhättöihinsä.
	likūnma annū zikiršu	Tämä hänen nimistään olkoon totuus!
55	Šazu-Zaḥgurim ina šešši appūna kališ lištamrū	(23) Šazu-Zaḥgurim ¹³⁹ ! Kuudenneksi he <i>antakoot</i> kaiken kunnian (hänen) yllensä;
	ša naphar ayyābi uḥalliqu šū tāḥāziš	(Hän) joka tuhosi kaikki viholliset taistelussa.
	Enbilulu bēlum mudiššūšunu šūma	(24) Enbilulu! Hän on herra, joka pani heidät kukoistamaan;
	dannu nāqidšunu šākinu taklīmī	Mahtava, heidän paimenensa; joka asetti uhrilahjat;
	ša rīta mašqīta ušteššeru ukinnu ana māti	Joka perusti laidunmaat ja juottopaikat maalle;
60	berāti upattū uza'izu mē nuḥši	joka avasi kanavat, jakoi runsaat vedet.
	Enbilulu-Epadun bēl namē u atē šaniš lizakrū	(25) Enbilulu-Epadun! Toiseksi he julistakoot; avoimen maan ja tulvan herra.
	gugal šamē eršetim mukinnu abšenna ša mērešta elleta ukinnu ina šēri	Taivaan ja maan kastelukanavien valvoja, kyntövakojen luoja; joka loi pyhän peltomaan arolle.

136 Etymologia epäselvä.

137 Kirj. "jättämättä taaksensa".

138 Voidaan kääntää myös "epäkuuliaiset".

139 Zaḥgurim, Suḥgurim ja Suḥrim ovat toistensa variantteja, **suḥ** + **erim** "joka repii viholliset ylös juurineen"; **zāḥ** + **erim** "joka kadottaa viholliset" (kts. Danzig 2013).

	īka u palga uštēšeru ušširu apkīsu	Joka pani järjestykseen kanavat ja padot (ja) suunnitteli peltotilkut.
	Enbilulu-Gugal gugal bērat ilāni linādū šalšiš	(26) Enbilulu-Gugal! He ylistäkööt kolmanneksi; jumalten kaivojen valvoja.
65	bēl ḥegalli tuḥdi išpikki rabūti šākin mešrē munahḥiš dadmē nādin šu'e mušabšû ašnan	Yltäkylläisyyden, paljouden ja suurten siilojen herra; Vaurauden asettaja, asuttujen maiden vaurastuttaja; <i>ohran</i> antaja, joka panee viljan ilmestymään (pelloille).
	Enbilulu-Ḥegal mukammir ḥegalli ana ništ rebiš liqbû ¹⁴⁰ mušaznin nuḥša eli eršetim rapaštīm mudiššu urqītim	(27) Enbilulu-Ḥegal! Sanokoot he neljänneksi; kansalle yltäkylläisyyden kasaaja; (joka) laittaa hedelmällisyyden satamaan maan ylle (ja) kasvillisuuden kukoistamaan.
70	Sirsir šāpik šadī elēnuš Tiāmat šālil šalamta Tāwawati ina kakkīšu mutarrû māti re'ûšina kīna ša šarkūšu mērēšu šukūsu šir'u ša Tiāmat rapašta ītibbiru uzzuššu	(28) Sirsir, joka kasasi vuoret Tiāmatin ylle; joka hävitti Tiāmatin ruhon aseellaan; Maan hallitsija, (kansan) uskollinen paimen, jolle on tarjottu viljelysvuosi, <i>pelto</i> ja kyntövakko. Joka ylitti laajan Tiāmatin edestakaisin vihoissaan; kulkien sen yli (Tiāmatin) taistelutantereella kuin sillalla.
75	kī titurri ītettiḡ ašar šašmeša	
	Sirsir-Malah ina šanī imbû šī lū kīam Tiāmat rukūbšuma šū malahša	(29) Sirsir-Malah! Kutsukoot he häntä toiseksi, (ja) pysyköön se niin; Tiāmat on hänen lauttansa ja lautturinsa.
	Gilim muštappik karē tīlī bitrūti bānû ašnan u lahīrī nādinu zēr mātim	(30) Gil(im)! (Hän) joka varastoi viljaa suuriksi mäiksi; joka tuo esiin viljan ja karjan; maan siemenen antaja.
80	Gilima mukīn ṭurri ilāni bānû kīnāti rappu la'ītšunu mušašbitu damqāti	(31) Gilima! Joka teki pysyväksi jumalten sidoksen; ikuisten asioiden luoja; Suitset jotka pitävät heidät aisoissa; hyvien asioiden tarjoaja.
	Agilima saqû nāsiḥ agī āšir šalgi bānû eršetim eliš mē mukīn elāti	(32) Agilima! Ylhäinen, joka poistaa (muiden jumalten) kruunut; joka hallitsee lunta; (Joka loi) maan vetten (Tiāmatin) ylle; korkeuksien perustaja.
	Zulum mu'addī qerbēti ana ilāni pālik binūti	(33) Zulum! Hän, joka teki pellot tunnetuiksi; jakoi <i>tuottavuuden</i> ² jumalille.
85	nādin isqī u nindabê pāqīdu ešrēti	Annosten ja ruokauhrien antaja, pyhätöistä huolehtija.

140 SAACT IV: ri-piš-s[i-na].

<p>Mummu bān šamê u eršetim mušēšir parsī ilu mullil šamê u eršetim saniš Zulumummu ša ana dunnīšu ina ilāni šanû lā mašlu</p>	<p>(34) Mummu! Maan ja taivaan luoja, joka <i>näyttää suunnan</i> eksyneille; jumala, taivaan ja maan pyhittäjä! Toiselta (nimeltään) Zulumummu jonka voimakkuuden kanssa (yksikään muu) jumalten (joukosta) ei voi olla yhdenveroinen.</p>
<p>Gišnumunab bānû napḥar nišī ēpešu kibrāti 90 ābit ilāni ša Tiāmat ēpeš nišī ina mimmīšun</p>	<p>(35) Gišnumunab! Kaikkien kansojen luoja, joka loi horisontit¹⁴¹; Tiāmatin jumalten tuhoaja, joka loi kansat heidän osistaan.</p>
<p>Lugalabdubur šarru šāpiḥ epšēt Tiāmat nāsiḥu kakkīša ša ina rēši u arkati duruššu kunnu</p>	<p>(36) Lugalabdubur! Kuningas joka sekoitti Tiāmatin liikkeet, riisui hänet aseista. Jonka tuki (omaa armeijaansa kohtaan) oli pysyvää edestä ja selustasta.</p>
<p>Pagalguenna ašarēd napḥar bēlī ša šaqâ emuqāšu ša ina ilāni aḥḥēšu šurbû etel napḥaršunu</p>	<p>(37) Palguenna! Ensimmäinen kaikista herroista, jonka (sotilaallinen) voima on ylivoimainen; joka oli jumalten, veljiensä joukossa mahtavin; <i>mies</i> heidän kaikkien joukossaan!</p>
<p>95 Lugaldurmaḥ šarru markas ilāni bēl durmāḥi ša ina šubat šarrūti šurbû an ilāni ma' diš šīru</p>	<p>(38) Lugaldurmaḥ! Jumalten <i>liiton</i> kuningas, suuren sidoksen herra; joka oli mahtavin kuninkuuden asumuksessa, ylistetyin jumalten keskuudessa.</p>
<p>Aranunna mālik Ēa bān ilāni abbēšu ša ana alakti rubūtīšu lā umaššalu ilu ajjumma</p>	<p>(39) Aranunna! Ean neuvonantaja; jumalten, hänen esi-isiansä luoja; jonka ruhtinaallisia <i>saavutuksia</i> kukaan muu jumala ei voi saavuttaa.</p>
<p>Dumuduku ša ina duku ūtaddašu šubatsu ellit 100 Dumuduku ša balīšu purussû lā iparrasu Lugalduku</p>	<p>(40) Dumuduku! Jonka pyhä asumus on uudelleenrakennettu pyhään kukkulaan; Dumuduku, jota ilman Lugalduku¹⁴² ei tee päätöksiä.</p>
<p>Lugalšu'anna šarru ša ina ilāni šaqâ emūgāšu bēlum emūq Ānim ša šūturu nibût Anšār</p>	<p>(41) Lugalšu'anna! Kuningas jonka voima on ylivoimainen jumalten joukossa; Herra, Anun voima, joka tehtiin ylivoimaiseksi Anšarin nimityksestä.</p>

141 (Tunnetun) maailman yleinen nimitys mesopotamiassa oli "neljä taivaanrantaa/horisonttia" sum. **ub-da limmu-bi**.

142 ^ddumu-du₆-kug 'pyhän kukkulan poika'; ^dlugal-du₆-kug 'pyhän kukkulan herra'.

<p>Irugga šālil gimrīšunu qerbiš Tiāmat ša naphar uzni ihmumu ḥasīsa palkū</p>	<p>(42) Irugga! Hän joka tuhosi heidät kaikki Tiāmatin keskellä; joka keskitti kaiken viisauden itseensä; erittäin viisas.</p>
<p>105 Irqingu šālil Qingu a-bi-iš¹⁴³ tāhāzi muttabbil tēret naphari mukīn bēlūti</p>	<p>(43) Irqingu! Qingun tuhoaja; taistelun <?> joka otti käskyvällän, perusti ikuisen herruuden.</p>
<p>Kinma muma' 'ir naphar ilāni nādin milki ša ana šumēšu ilāni kīma meḥê išubbū palḥiṣ</p>	<p>(44) Kinma! Kaikkien jumalten johtaja; neuvonantaja; jonka nimestä jumalat järisevät pelosta kuin tornadot.</p>
<p>(Diġir)-e-siskur šaqiṣ ina bīt ikribi lišibma</p>	<p>(45) (Diġir)-e-siskur! Hän asukoon ylevästi rukousten talossa;</p>
<p>110 ilāni maḥrīšu lišēribū katrāšun adi iribšunu imaḥḥaruni</p>	<p>Jumalat tuokoot lahjoja hänen eteensä, kunnes hän on vastaanottanut (kaikki) heidän (rahalliset) tulonsa.</p>
<p>mamman ina balīšu lā ibannā nīklāte erba ṣalmat qaqqadī binātuššu ela šāšu tēmi ūmēšina lā jadda ilu mamman</p>	<p>Kukaan paitsi hän ei voi luoda ihmeitä; neljä kansaa¹⁴⁴ ovat hänen luomuksiaan; Yksikään jumala paitsi hän ei tiedä, kuinka kauan he elävät.</p>
<p>115 Girru mukīn ašāt kakkī ša ina tāhāz Tiāmat ibannā nīklāti palkā uznī etpeša ḥasīsa libbu rūqu ša lā ilammadū ilāni gimrassun</p>	<p>(46) Girru! Joka tekee asean <i>terävän pään</i>¹⁴⁵ kestäväksi; joka luo taidokkaita asioita taisteluun Tiāmatin kanssa¹⁴⁶, erittäin viisas; viisaiden (tekojen) <i>jatkuva toteuttaja</i>; jonka mieli on niin syvä, ettei yksikään jumalista voi ymmärtää sitä.</p>
<p>Addu lū šumšu kiššat šamê lirimma</p>	<p>(47) Addu¹⁴⁷! Olkoon tämä hänen nimensä, (joka) peittää koko taivaan;</p>
<p>120 ṭābu rigmāšu eli eršetim lirtašin</p>	<p>hänen hyväntahtoinen huutonsa jyriskööt (kuin ukkonen) maan yllä;</p>
<p>mummu erpēti lištakšibamma šapliṣ ana nišī te' ūta liddin</p>	<p>(hänen) äänensä <i>keventäköön</i> pilviä (ja) alapuolella oleville kansoille hän (sateilla) suokoon elannon.</p>
<p>Ašāru ša kīma šumīšūma īšuru ilāni šīmāti</p>	<p>(48) Ašāru! Joka nimensä veroisesti kokosi jumalten kohtalot;</p>
<p>kullat kal nišī šū lū pāqīd</p>	<p>hän ottakoon kaikki kansat suojaansa.</p>

143 Sanan merkitystä ei tunneta.

144 Minulle on epäselvää, mihin neljään kansaan tai *ihmiskuntaan* tässä viitataan.

145 Viittaa ehkä aseiden taontaan tai karkaisuun. Girru oli babylonialainen tulen jumala.

146 Viitantee Mardukin luomiin aseisiin, joita jumalat ihastelivat.

147 Viittaa ukkosenjumala Adadiin.

<p>Nēberu nēberet šamê u eršetim lū tameḥma</p> <p>125 eliš u šapliš lā ibbirū liqe' 'ūšu šāšu</p> <p>Nēberu kakkabšu ša ina šamê ušapû</p> <p>lū šabit kunsaggî šunu šāšu lū palsūšu</p> <p>mā ša qirbiš Tiāmat itebbirpu lā naḥiš</p> <p>šumšu lū Nēberu aḥizu qerbišu</p> <p>130 ša kakkabāni šamāmī alkatsunu likīnma</p> <p>kīma šēni lir' a ilāni gimrašun</p> <p>likmi Tiāmat npištāšu līšiq u likri</p> <p>aḥrataš nišī labāriš ūmē</p> <p>līsēma lā uktaḷū lirīq ana šāti</p> <p>135 aššu ašrī ibnâ iptiqa dannina</p> <p>Bêl Mātāti šumšu ittabi abu Enlil</p> <p>zikri Igiḡi imbû nagabšun</p> <p>išmēma Êa kabattāšu ittangi</p> <p>mā ša abbēšu ušarriḥū zikiršu</p> <p>140 šū kīma jātima Êa lū šumšu</p> <p>rikis paršīja kalīšunu libīlma</p> <p>gimri tērētīja šū littabbal</p> <p>ina zikri ḥanšā (=50) ilāni rabûti</p> <p>ḥanšā šumēšu imbû ušātirū alkatsu</p>	<p>(49) Nēberu! Pitäköön hän hallinnassaan taivaan ja maan risteystä;</p> <p>jotta ne eivät risteä ylhäällä tai alhaalla odottamatta häntä¹⁴⁸;</p> <p>Nēberu on <i>taivaankappale</i>¹⁴⁹, jonka hän teki taivaalle näkyväksi;</p> <p>se pitäköön hallussaan apogeumia¹⁵⁰; (planeetat) pitäkööt katseensa hänessä, (sanoen:)</p> <p>"Hän joka ylitti Tiāmatin sisukset edestakaisin lepäämättä,</p> <p>Nēberu olkoon hänen nimensä, joka pitää paikkaa keskellä!"</p> <p>Tehköön hän pysyväksi taivaan planeettojen liikkeit;</p> <p>kuten lampaita, paimentakoon hän kaikkia jumalia.</p> <p>Hän pitäköön Tiāmatin alistettuna, hän pitäköön tämän elämän lyhyenä.</p> <p>Ihmiskunnan tulevaisuudessa, aikojen kuluttua;</p> <p>hän¹⁵¹ olkoon aina kaukana; ikuisesti kaukaisuuksissa.</p> <p>Koska hän loi taivaankannen ja muodosti <i>manalan</i>¹⁵²,</p> <p>Isä Enlil julisti hänen nimensä: (50) Bêl Mātāti.</p> <p>Kun kaikki Igiḡien julistamat nimet</p> <p>Ea kuuli, hän ilahtui (sanoen:)</p> <p>"Hän, jonka nimiä hänen esi-isänsä ylistivät</p> <p>Hänen nimensä, olkoon Ea, kuten minunkin!</p> <p>Hän hallitkoon kaikkia <i>riittäni toimintoja</i>;</p> <p>välittäköön hän kaikki käskyni eteenpäin!"</p> <p><i>Tittelillä</i> "Suurten jumalten 50"</p> <p>he nimesivät hänet, jolla on 50 nimeä, ja tekivät hänen saavutuksensa (entistäkin) suuremmiksi.</p>
--	---

148 Tässä viitataan planeettojen (eli jumalten) kulkuun taivaan ja manalan välillä (ts. näkyvän ja piilossa olevan tähtitaivaan välillä). Planeettojen on saatava Mardukilta lupa kulkea horisontin alapuolelle (manalaan) tai sieltä pois. Planeettojen kulkuvyöhykkeet luodaan taulun V alussa.

149 Kts. alaviite taulun V riviltä 6.

150 Pistettä, jossa planeetat ovat kiertoradallaan kaukaisimmillaan maasta, ja jonka ylitettyään ne jälleen lähenyvät maata.

151 Se, mihin tämä kohta viittaa on kyseenalainen. Danzig (2013: 145) esittää, että kyseessä on mahdollisesti siunaus, jossa Tiāmatin luvataan pysyvän poissa, tai jossa Mardukin ylivertaisuuden viitataan säilyvän ikuisesti. Mielestäni ensimmäinen vaihtoehto on todennäköisempi.

152 Kirj. "maanpinnan".

<p>145 lišsabtūma maḥrû likallim enqu mūdû miṭhariš limtalkū lišannima abu māri lišāḥiz ša rē'î u nāqidi lipattâ uznāšun lā igīma ana Enlil ilāni Marduk</p>	<p><i>Muistettakoon (tämä) ja viisaimmat selittäköön (tämän),</i> keskustelkoot viisaat ja tietävät keskenään. Toistakoon isä ja oppikoon poika; pitäköön lammaspaimen ja karjapaimen korvansa auki, älköön hän olko välinpitämätön Mardukia, jumalten Enliliä kohtaan,</p>
<p>150 mātsu liddišša šū lū šalma kīnāt amatsu lā enāt qibitsu šīt pišu lā uštēpil ilāni ajjumma ikkilimmuma ul utāri kišadsu ina sabāsīšu uzzāšu ul imahḥaršu ilāni mamman</p>	<p>(jotta) hänen maansa (sato) korjattaisiin, (ja) jotta hän saisi elää terveen elämän! Hänen käskynsä on totuus; hänen komentonsa peruuttamaton; hänen sanaansa ei yksikään jumala voi jättää vastaamatta. (Vaikka) häntä kohtaan toimisi epäoikeudenmukaisesti, hän ei käännä selkäänsä; (mutta) hänen ollessa vihainen tai raivoissaan, yksikään jumala ei voi vastustaa häntä.</p>
<p>155 rūqu libbāšu rapaš karassu ša annī u gillatī maḥaršu ba'û taklimti maḥrû idbubu pānūšu išturma ištakan ana šimê arkuti [epš]at Marduk ša ibnû ilāni Igigî</p>	<p>Hänen mielensä on läpitunkematon; hänen sydämensä ymmärtäväinen; syylliset ja syntiset <i>voivat astua</i> (hänen) eteensä; he voivat kertoa <i>tunnustuksensa</i>² hänen edessään. (Marduk) kirjoitti (tämän ylös), ja asetti sen kuultaviksi tuleville (sukupolville). Nämä ovat Mardukin [tekoja], (hänen) joka loi jumalat – Igit.</p>
<p>160 [x]-ma li-KUR-tu-û šumšu izzakru lišassūma zamāru ša Marduk ša Tiāmat ikmuma ilqû šarrūti</p>	<p>... olkoot ... hänen nimeänsä lausutaan; Laulakoot he Mardukin laulua, Tiāmatin kukistamisesta ja siitä, kuinka (Marduk) sai kuninkuuden!</p>